

घरमा सधै छोराछोरीसँग नेपालीमा नै बोल्ने बानी बसालौ
भाषारहे हामी रहन्छौं - हाम्रो अस्तित्व रहन्छ

खबर-सम्प्रेषण

Khabar Sampresan

क्यानाडा लगायत अन्य रोचक पाक्षिक समाचार विशेष

सम्पर्क : 599 Warden Ave. Toronto, ON. M1L 3Z4, E mail.: gosirawat@gmail.com

प्रयास- १०६ मई २०१४

सम्पादक : गोविन्दसिंह रावत, (पीएचडी)

स्वच्छनाको चौटारी

२५५८ ओं बुद्ध जयन्ती समारोहमा सहभागिताका लागि अनुरोध
आईतबार मई १८, २०१४

कार्यक्रम विवरण :

- १०.०० बजे शान्ती पदयात्रा - डन्डास स्क्वायरबाट (Yonge & Dundas/Eaton Centre, Toronto)
- ११.०० बजे भलीबल प्रतियोगिता (बुद्ध रनिङ्ग ट्रफी) - वेलेस्टी पार्क, टोरोन्टो
- १२.०० बजे खाजा वितरण, समारोह स्थलमा
- ३.०० बजे कविता प्रतियोगिता (डा. कुञ्जर शर्मा नगद पुरस्कार) - कविताको शीर्षक **शान्ती, सदुभाव र बुद्धत्व**
- ४.०० बजे भलीबल प्रतियोगितामा विजयी समूहलाई बुद्ध रनिङ्ग ट्रफी प्रदान
- ५.०० बजे समापन

आयोजक : कन्सर्न नेपाल

क्यानाडाका युवा पप गायक जस्टिन विबरको ग्रिन कार्ड खोसिदै

अमेरिकाका २७५,००० नागरिकहरुले क्यानाडाका विवादास्पद पप गायक जस्टिन विबरका विरुद्ध उनलाई तुरन्त अमेरिकाबाट निकाल्न र अमेरिकामा बस्न उनलाई प्रदान गरिएको ग्रिन कार्ड फिर्ता लिन ह्वाईट हाउसमा गुहार लगाएर आवेदन बुझाएका छन्। आवेदनमा आवेदकहरुले “हामी अमेरिकाका नागरिकहरुलाई जस्टिनको व्यवहारले विश्वमा पप संरीतको नराम्रो संस्कार विस्तार गर्ने व्यक्तीका रूपमा हेरिन थालिएको छ। जस्टिनको लागु पदार्थको कुलतको प्रभाव हाम्रो राष्ट्रका युवाहरुमा समेत पर्न जाने खतरा हामीले महशुस गर्न थालेका छौं। हामी अमेरिकाका नागरिकहरु जस्टिनलाई हाम्रो समाजबाटै बहिष्कार गर्न चाहन्छौं।” यस सम्बन्धमा ह्वाईट हाउसबाट कुनै प्रतिक्रिया नआए तापनि कानूनी प्रक्रियाबाट यसबारे अनुसन्धान गरिने विश्वास लिएको छ।

तस्वीर आफै बोल्द्ध :

मैले आची गर्ने ठाँउमा तिमीलाई राखीदिएछन् भगवान, अब म के गरु

Atul Subedi

**Barrister, Solicitor & Notary Public
Professional Corporation
1058 A Albion Rd. Suite # 200
Toronto, On, M9V 1A7**

**अतुल सुवेदी
क्यानाडाको एकमात्र नेपाली कानूनी सल्लाहकार**

निम्नलिखित सेवाहरुका लागि सम्पर्क राख्नुहोस्

इमिग्रेसन सम्बन्धी सम्पूर्ण सेवाहरु - स्किल वर्कर, प्रोफेसनल र विजुनेस इमिग्रेसन, वर्क परमिट, फेमिली क्लास, सिटीजनसिप, स्पोन्सरसिप आदि सेवाहरु

रिफुजी क्लेम तथा अपिल रियल स्टेट, फेमिली ल, विजनेस/कपरिट, विल/पावर अफ एटोर्नी, नोटोराइजेसन आदि सेवाहरु

**सम्पर्क : फोन : ६४७ ४३०, ३२११ सेल नं. ४१६ ९९७ ९५७९
ईमेल : subedilawoffice@yahoo.com**

विषय सूचि ०:

आफ्नो कुरा

अमेरिकाको एन.आर.एन. बाट केही सिक्ने की ?

यस पटकको अभिव्यक्तीहरु

- बाटाहरु -- राजेन्द्र भण्डारी, सिक्किम
- नयाँ वर्ष को शूभ्र-कामना -- डा. तुलसी धरेल, टोरोन्टो
- सहमती हराएको देश" -- आचार्य प्रभा, अमेरिका

समाचारहरु :

- * ए एन ए निर्वाचन जुलाई ४ मा हुने घोषणा
- * धिरज र सुनीताले तताएको विशाल टोरोन्टोको नयाँ वर्ष
- * क्यानेडियन नेवा गुठीले पायो नयाँ नेतृत्व
- * टोरोन्टामा तेस्रो नेपाली टोपी ईबेन्ट सम्पन्न
- * वृद्धिश कोलम्बियामा लम्बव्यञ्ज को साधारण सभा र नयाँ वर्ष कार्यक्रम
- * भ्यानकुवरमा एकल सांझ तथा अन्य साहित्यीक गतिविधि
- * क्यालगरीमा गोलीबाट पाँचजनाको हत्या
- * क्यानाडाको रेखेन्यु एजेन्सीबाट ९०० सिन कार्ड नम्बर हराएको
- * अमेरिकी महिलाद्वारा आफ्ना ६जना नवजात शिशुको हत्या
- * अलगाववादीको विरोधमा क्युबेकमा भोट खस्यो
- * लिबरल दलका नेता दुडोले आफु प्रधानमन्त्री बनेपछि फेयर इलेक्सन एक्ट रद्द गरी दिने
- * भारतीय भूलकी नेपाली नायिका गीतांजलि थापालाई भरातीय नैशनल फिल्म अवॉर्ड्स
- * कृषिप्रधान देशमा कृषि विशेषज्ञको अभाव
- * विश्व नारी साहित्य सम्मेलन जेठमा हुने
- * मिस नेपाल अमेरिका २०१४ का लागि आवेदन खुला
- * बुद्धको लागि १० लाख हस्ताक्षर संकलन
- * नपाएको ग्रिनकार्ड नायिका गौरी मल्लले कसरी त्यागिन ?

लेख, रचना र विचार

- * मन्द विषको असर बवीता बस्नेत, घटना र विचार साप्ताहिकबाट साभार
- * यस्तो रहयो २०७० सालको नेपाली पुस्तकको बजार
- * जंगबहादुर राणाका बारेमा उनका खनाती तथा अभिनेता बी.एस. राणाबाट रोचक जानकारी

आफ्नो कुरा

अमेरिकाको एन.आर.एन. बाट केही सिक्ने की ?

अहिले अमेरिकामा एन.आर.एन.को नेतृत्व लिनेहरुको जात्रा लागेको छ। अहिलेसम्म मिलोमतोमा पालैपालो अमेरिकाको एन.आर.एन. चल्दै आएकोमा पहिलोपटक प्रजातान्त्रिक तरिकाबाट चुनाव हुँदैछ। यो चुनावले अमेरिकाको एन.आर.लाई मन पराउने र मन नपराउने दुवैलाई नेतृत्व गर्ने मौका प्रदान गर्ने छ। क्यानाडामा पनि यसरीनै प्रजातान्त्रिक प्रक्रियाबाट चुनाव भएपछि पहिला विरोध गर्नेहरुले समेत नेतृत्व गर्ने मौका पाएका छन्। प्रजातान्त्रिक प्रक्रियाको यहीनै विशेषता हुने गर्दछ।

अहिले अमेरिकाको एन.आर.एन.मा चुनावका लागि उम्वेदवारहरुको भाग दौड शुरु भएको छ। भोलीका दिनमा एन.आर.एन.को नेतृत्व व्यापारी वर्गबाट बुद्धिजीवी वर्गमा जाने सम्भावनाको गृहकार्यका रूपमा पनि एन.आर.एन. अमेरिकाको चुनावलाई हेरिदै छ। एन.आर.एन.अमेरिकाको नयाँ राष्ट्रिय परिषदको १९ पदका लागि अमेरिकाको विभिन्न राज्यबाट अहिलेसम्म ५१ जनाले उम्वेदवारी दिईसकेका छन्। यसरी उम्वेदवारी दिईएको प्रत्येक पदका लागि तीनदेखि पाँचजनाका बीच प्रतिष्पर्धा हुने भएको छ। तर महिला संयोजकका लागि भने एकमात्र उम्वेदवारी परेकोले उमा कार्की थापा निर्वाचित भई सकेकी छिन्।

चुनाव आयुक्तले एन.आर.एन.अमेरिकाको चुनावमा प्रतिष्पर्धा गर्नका लागि नेपाली मूलका अमेरिकाको नागरिक वा अमेरिकाको स्थाई वासिन्दा हुनु पर्ने तथा आफ्नो उम्वेदवारीसँगै एन.आर.एन.अमेरिकाको कार्यकारिणी सदस्य भएपछि आफुले गर्ने कामको विषयमा १५० शब्दमा आफ्नो विचार पनि लिखित रूपमा बुझाउनु अनिवार्य बनाइएको छ। यसबाट अमेरिकामा अस्थाई रूपमा बसोबास गर्ने तथा वर्क पर्मिटमा आएकाहरुले चुनावमा उठन नपाउने बनाइदिएको छ भने लिखित विचार बुझाउनु पर्ने प्रक्रियाले पनि सही नेतृत्वको चयन हुने विश्वास लिन सकिन्छ। अर्कोतिर चुनाव अगाडिनै आफुलाई पदको दावेदारका रूपमा प्रस्तुत गर्दा मतदाताहरुलाई पदको गरिमा अनुसारको व्यक्ती चयन गर्न सजिलो हुने छ।

एन.आर.एन.अमेरिकाको चुनाव प्रक्रियालाई यहाँ पनि अनुसरण गर्नु पर्ने देखिन्छ। यसबाट सही व्यक्तीको चयन र सही पदमा पदको गरिमानुसार उम्वेदवार चुन्न पाउने अधिकार पनि मतदाताले पाउने छन्। यसबाट गुटबन्दी गरेर पदको लागि मात्र चुनाव लड्नेहरु पाखा लाग्ने विश्वास गर्न सकिन्छ। नत्र भने विशाल टोरोन्टोमा नेपाली समुदायको कार्यक्रममा कहिलै नदेखिने अनुहारहरु पनि अहिले पद पाएको बहानामा स्वार्थका लागि सबै कार्यक्रममा अनुहार देखाउन थालेका छन्।

गोविन्द रावत

यस पटकको अभिव्यक्तीहरु

बाटाहरु

-----राजेन्द्र भण्डारी, सिक्किम

पिँडुलाहरु जड्गल पसे जिन्दगी खोज्दै
जड्गलमा बाटो बनियो।

अङ्घ्यारोका नड्गासँग जुङ्गे
बाटो कोरियो।

देवल लाउन दुडगा खोजे
भिरमा बाटो बनियो।

पहाडलाई टन्टनी कसेका छन् बाटाहरुले।
गुँडुलिंकैदै बगेका छन् बाटाहरु तराईका फाँटभरि।

बाटाहरु निकिलएका छन् जतासुकैबाट।

मनबाट निकिलएर मनमै फर्किएका छन् बाटो नभेटेर।
हत्केलाबाट उम्रिएर हत्केलातिरै आएका छन् बाटो खोजदै।
पैतालाबाट फुटेर पैतालातिरै फर्किएका छन्।

हो बाटाहरु पैतालाबाट पैतालातिरै फर्कका छन्।

पैताला त पुर्खा हो नि बाटाको।

यसैले बाटाहरु बाटो हेर्छन् पैतालाको।

पैतालाले छोएपछि फुरुक्क पर्छ बाटो।
आफ्नो सन्तान चक्कालाई देखेर फुरुङ्ग पर्छ पैताला।

आफ्नो पनाति हावाजहाजलाई देखेर गर्वले फुलिन्छ पैताला।

त्यो नाथे जतिसुकै उडोस् न
त्यसले भुइँमा नटेकी हुँदैन
मनमनै भन्छ भुइँको रनवे।

कहिले कुन पैताला आऊला
बाटो बन्ला
चक्का गुडला
पुगिएला गन्तव्यसम्म।
पृथिवीका दुर्गम ठाउँहरु पर्खिरहन्छन्
पैतालालाई। अनि बाटोलाई।

बाटासम्म पुग्ने बाटो कता छ हैं ?
सोधेका सोधयै छन् अनकन्टार भुइँहरु।

■ नयाँ बर्ष को श्रूभ-कामना

डा. तुल्सी धरेल, टोरोन्टो, क्यानाडा

सधै भरि मुहारमा मुस्कान रमाईरहोस्
बिहान उठ्दा तिम्रो तस्विर मेरो दिलमा छावोस

माया मेरो हैन तिमीलाई आफ्नै लाई ठान्छु
छायाँ तिम्रो छैन करै म मा मात्रै मान्छु

सधै यात्रा एकै साथ धरै युग रहोस
तिमि सधै मेरो निम्ति उषा किरण भवस

भाग्य कस्तो ल्याएछु मैले तिम्रो साथ पाउन
सधै साथ यस्तै रहोस भाग्य थामी राख्न

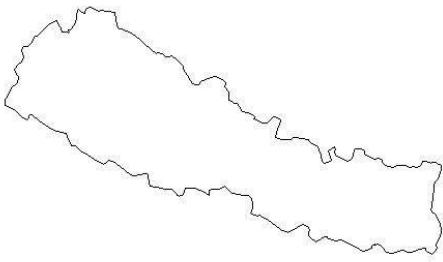
मलाई अब छैन इच्छा अरु केहि पाउन
तिम्रो साथ पाएपछी अरु इच्छा आउन्न

तिमि हाँस एसरिनै मलाई खुसि पार्न
जेपनि सक्छु गर्न तिम्रो मुस्कान भर्न

सधै भरि मुहारमा मुस्कान रमाईरहोस्
बिहान उठ्दा तिम्रो तस्विर मेरो दिलमा छावोस

■ सहमती हराएको देश"

आचार्य प्रभा, अमेरिका

म,
सहमती हराएको देशको
मान्छे,
सहमती शब्द मेरो नेपाली
शब्दकोशभित्रबाटै
लोप भएको छ
र,त...,

मेरो देशको आँगनमा
हरदम असहमतीको बादबिवादमा
लठारिडै रहेछन्
देश हँक्छु भन्ने
अहमबादीहरु ।
दम्भ र अहंकारले पोंतिएर
कुबिचारका केसा केसाहरुलाई
मस्तिष्कभित्र गुम्साइ सधैं
पौठेजोरी खेल्न खप्पिस
तिनीहरु असहमती र
असमझदारिमै रुमल्लिङ्गे
रहेछन् हरदम हरपल ।
जनताका भोकानाँगा
परिस्थितीसँग खेल्वाड गर्दै
सधैं स्वार्थमा निर्लिप्त बनेका
यी देश पालुवा साँढेहरु
सधैं "अ" शब्दसँगै
नजिक छन् ।
देशलाई माँग्ने भाँडो बनाएर
उनिहरु चाँटिका थालमा भुजा
ज्युनार गर्न र पञ्च धातु मिश्रित
आँखोरामा जल पिउन
अझ्यस्त छन्,
तर सोझासाझा जनता टपरीमा
खोले फाँडो खान सम्म
बहिष्कित छन् ।
यसैले म
"अ" शब्दको
सामिप्यतामा हुकिएको
अनमेल र अप्राप्तीको कुइरीमण्डलमा
कुइरोभित्रको काग झीं
अल्मलिङ्गे रहेछु,

"हुन्छ" र "हो"शब्दहरूको
 अक्षर खोजदै क,ख,राको
 बर्णमाला छिचोल्न
 व्यस्त छु
 अनि ...,
 असहमती र असमझदारीको
 वाक्य मेटाउन
 उद्वेलित छु ।
 रचना - जनवरी/ २८/ १४

घर किन्तु एउटा चाहना हो भने घर किनाउनु कला हो
 त्यो कला अनुभवीसंग मात्र हुने गर्दछ ।

उचित र व्यवसायिक सल्लाहको लागि सम्झनुहोस्

**मदन (माइक) खत्री क्षेत्री, ब्रोकर
 टोरोन्टो रियल ईस्टेट बोर्ड सदस्य**

सम्पर्क : २४ घण्टा पेजर सेवा : १८८८-९७३-६२९०

सिधै सम्पर्कको लागि : ४१६ ७२५ ५१८५

ईमेल : em2mkk@gmail.com वेब साईट : <http://www.EverestHomess.Ca>

समाचारहरू :

ए एन ए निर्वाचन जुलाई ४ मा हुने घोषणा

अप्रिल ११ तारिखमा बसेको ए एन ए (दि एसोसिएसन अफ नेपालिज़इन अमेरिका)को कार्यकारी समितिको बैठकले सर्बसम्मती द्वारा निर्णय गरि र उक्त निर्णयलाई पारित गर्दै निर्वाचन समितिको गठन गरेको छ । उक्त निर्वाचन समितिको गठन गर्नुको साथै जुलाई ४ तारिखमा निर्वाचन गर्ने र जुलाई ५ भित्र निर्वाचनको नतिजा घोषणा गर्ने भएको छ ।

निर्वाचन समितिमा डिसी महानगर क्षेत्रका अधिनेता सरोज खनाल ,न्युयोर्कका संचारकर्मी तथा युएसनेपाल अनलाईन डटकमका सम्पादक प्रदीप थापा मगर ,क्यालिफोर्नियाका लेखा परीक्षक (सीपीए)राजेन्द्र सिवाकोटी रहेका छन् भने महिलाहरूको सहभागितालाई उच्च प्राथमिकता दिई

आधा आकाश ढाकेका महिलाहरूको तर्फबाट प्रतिनिधित्व हुने गरि क्यातिफोर्नियाबाट सीता गुरुड तथा फ्लोरिडा नेपाल संघ /अनेसास फ्लोरिडा शाखाकि बिना पाण्डेलाई समितिमा मनोनित गरिएको छ ।

ए एन ए निर्वाचन समितिको प्रमुख निर्वाचन आयुक्तमा लेखा परीक्षक (सीपीए)राजेन्द्र सिवाकोटी रहेका छन् भने नव नियुक्त प्रमुख निर्वाचन आयुक्त राजेन्द्र सिवाकोटीले ए एन ए कार्यकारी समितिले दिएको जिम्मेबारीलाई शिरोधार्य गर्दै निर्वाचन जुलाई ४ मा नै हुने र पूर्ण बिधान अनुसार निर्वाचन गराईने प्रतिबद्धता जाहेर गर्दै ए एन ए कार्यकारी समितिलाई धन्यबाद दिएका छन् ।

निर्वाचन सन् जनवरी १५ , २००९ तारिखमा संसोधित बिधान अनुसार हुने छ र यहि बिधान अनुसार २०११ को डिसी सम्मेलनमा पनि निर्वाचनको घोषणा गरिएको थियो । नव गठित निर्वाचन समितिलाई बिधानको व्याख्या गर्नु परे ,राय ,परामर्श तथा सल्लाह लिनु परेमा सल्लाहकार समितिको गठन समेत गरिएको छ । सल्लाहकार समितिमा अमेरिकाको न्युयोर्कमा कानूनी व्यवसायीको रूपमा लामो समय देखि रहदै आएका अधिवक्ता तथा कानूनविद बिनोद रोका ,केशब सेडाई र रमेश श्रेष्ठलाई मनोनयन गरिएको छ । ए एन ए को निर्वाचन पूर्ण प्रजातान्त्रिक तथा पारदर्शी सम्पन्न गराउन कुनै कसर नछोड्ने प्रमुख निर्वाचन आयुक्त राजेन्द्र सिवाकोटीले बताए । गत पौष २३ गते ३२ औ ए एन ए सम्मेलन डिसी महानगर क्षेत्रमा हुने सूचनाको साथै उक्त सार्वजनिक सूचनामा निर्वाचन समेत हुने भनि उल्लेख गरिएको संचार माध्यममा प्रकाशित भएको थियो ।

गत पौषमा ए एन एको सम्मेलन डिसी महानगर क्षेत्रमा हुने तय र निर्वाचन पनि हुने भनि सूचना सार्वजनिक भए पछि सम्मेलनमा सहभागिताको चहल पहल ज्यादा हुने आशा गरेको ३२ औ ए एन ए सम्मेलनका प्रमुख संयोजक हेमन्त श्रेष्ठले बताए ।(विजय थापा)

धिरज र सुनीताले तताएको विशाल टोरोन्टोको नयाँ वर्ष

२०७९ सालको आगमनको खुशीयाली यसपटक विशाल टोरोन्टो वासीले चर्चित पप गायक धिरज राई र लोक गायिका सुनीता दुवालका साथ मनाए । टोरोन्टोमा अवस्थित नेपाली क्यानेडियन कम्युनिटिज् समितिसँगको आयोजनामा गत ११ अप्रैलका दिन धिरज सुनीता साँझ कार्यक्रम आयोजना भएको थियो भने मिसिसाँगा र ब्राह्मनका नेपालीहरूका लागि संयुक्त रूपमा नेपाल क्यानेडियन जनजाती एशोसिएशन र नेपाल क्यानेडियन नेटवर्क समितिसँगको आयोजनामा गत १२ अप्रैलका दिन नववर्ष साँझ कार्यक्रमको आयोजना भएको थियो । दुवै कार्यक्रममा नेपाली समुदायको उल्लेन्नीय उपस्थिति रहेको थियो । उक्त अवसरमा चर्चित गायक द्विय धिरज राई र सुनीता दुवाललाई विशाल टोरोन्टोका स्थानीय कलाकारहरूले आफ्ना प्रस्तुतिहरूबाट साथ दिएका थिए । मिसिसाँगामा आयोजित कार्यक्रममा स्थानीय कलाकार गायक आदि याक्युम्बाको नयाँ गीति एल्बम सम्बोधनको पनि विमोचन भएको थियो । विमोचनपछि गायक आदिले आफ्ना एल्बमबाट गीत सुनाउनु भएको थियो । विभिन्न सांस्कृतिक मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमका साथ विशाल टोरोन्टोका नेपाली समुदायले नयाँ वर्षको स्वागत गरेका थिए ।

क्यानाडामा नेपाली समुदायको जनसंख्यामा वृद्धि हुँदै गएपछि अटवा, क्यालगरी, वृशिस कोलम्बिया, किचनरवाट लिएर ससाना शहरहरुमा पनि नेपालीहरुले मिलेर विभिन्न मनोरञ्जनात्मक कार्यक्रमको आयोजना गरेर नयाँ वर्षको आगजनमा रमाउँदै कार्यक्रमहरु आयोजना भएको प्राप्त भएको छ ।

क्यानेडियन नेवा गुठीले पायो नयाँ नेतृत्व

विशाल टोरोन्टोमा अवस्थित नेवा जातिहरुको पहिचान, परम्परा तथा भाषासाहित्य र संस्कृतिको संरक्षण तथा संवर्द्धनका लागि २००५ मा स्थापना गरिएको क्यानाडियन नेवा गुठीले गत अप्रिल १२ तारिखका दिन आफ्नो आठौं साधारण सभा विभिन्न कार्यक्रमका बीच सम्पन्न गयो । कार्यक्रमलाई उदघाटन सब्र र साधारन सभा गरि दुइ चरणमा विभाजित गरियको थियो । सो कार्यक्रम को उदघाटन गुठीका बरिस्ठ महिला सदश्यहरु श्रीबागेश्वरी श्रेष्ठ तथा श्री मिना श्रेष्ठले कलात्मक पानसमा दीप प्रज्वोलित गरि गरिएको थियो । उदघाटनअधि श्री प्रदीप बास्कोटाले बासुरीको धुनवाट नेपाल तथा तथा क्यानाडाको राष्ट्रिय धुन प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । कार्यक्रममा एन आर एन क्यानाडाका अध्यक्ष अनिल थापा, एन सी सी एसका सभापति गोपाल भण्डारी, नेपलिज क्यानाडियन हेरिटेज सेन्टरका सभापति बिष्णु पराजुली, लालीगुराँस स्पोर्ट्स क्लबका सभापति उत्तम के. सी. तथा एन सी एन सि का डा. किस्मत भण्डारीले आआफ्ना संस्थाको गतिविधि र नेवा गुठीसँगको सहकार्यमा गर्दै जाने वारे प्रकाश पार्दै कार्यक्रमको सफलताको कामना गर्नु गर्नु भएका थिए ।

कार्यक्रममा गुठीका महासचिब श्री बिमल मान श्रेष्ठले बार्षिक प्रतिबेदन, कोषाध्यक्ष श्री राजेन्द्र श्रेष्ठले वार्षिक आर्थिक प्रतिबेदन तथा उत्तम माकजूले टोरोन्टो च्याप्टरको प्रतिबेदन प्रस्तुत गर्नु भएको थियो । वहाँहरुको सहयोग र श्रमका लागि गुठीका उपाध्यक्ष श्री नरेश प्रधानले धन्यबाद जापन गर्नु भएको थियो । उदघाटन कार्यक्रम पछि संचालित साधारण सभाले बार्षिक प्रतिबेदन, आर्थिक प्रतिबेदन, बिधान संसोधन प्रस्ताब पारित गर्नुका साथै संस्थाको भौतिक पूर्वाधार, नेपालीहरुको स्वास्थ्य अबस्था सम्बन्धि नमुना तथ्यांक संकलन, अविभावक र छोरा छोरीबीचको सम्बन्ध एबम युबाहरुको लागि कार्यक्रमसँग बिषयमा छलफल गरिएको थियो ।

साधारण सभाले आगामी दुइ बर्षको लागि पूनः अध्यक्ष प्रकाशलाल प्रधानको अध्यक्षतामा नयाँ कार्यकारिणी चयन गरेको छ । पुरानै कार्यकारिणीका सदस्यहरुको बाहुल्यता रहेको नयाँ समितिमा उपाध्यक्ष उत्तम माकजू, महासचिब बिमलमान श्रेष्ठ, कोषाध्यक्ष राजेन्द्र श्रेष्ठ, सहसचिब रबिन प्रधान, प्रचार सचिब नरेश तामाकार तथा सदस्यहरुमा राजन श्रेष्ठ, सुमन राजबंशी, सुबिर श्रेष्ठ, सुमन राजकर्णिकार, सुरेन्द्रलाल श्रेष्ठ आदि चुनिएका छन् भने राजन श्रेष्ठको संयोजकत्वमा बिनोद श्रेष्ठ, रिकेश श्रेष्ठ, रोदेश शाक्य, नबिन श्रेष्ठ, किरण अवाल तथा चारजना कार्यसमितिका सदस्यसहितको टोरोन्टो च्याप्टर पनि मनोनयन गरेको छ । नयाँ कार्यसमितिका पदाधिकारी तथा सदस्यहरुलाई गुठीका कानुनी सल्लाहकार एबम निर्बाचन अधिकृत अधिवक्ता श्री अनुल सुबेदीले प्रमाण पत्र वितरण गर्नु भएको थियो । उक्त अवसरमा क्यानाडामा आफ्नो सांगीतिक प्रस्तुतिका लागि आउनु भएका गायकद्वय धिरज राई र

सुनीता दुलालले पनि आआफ्नो मनतव्यका साथै गायक थिरज राईले "बुद्ध वाज बोर्न इन नेपाल" भन्ने सन्देशमुलक गीत प्रस्तुत गर्नु भयो भने सुनीता दुलालले आफ्नो लोकगीत गाएस सुनाउनु भएको थियो । सोही अवसरमा गुठीको सहयोगमा संचालित एवेरेस्ट शितेरियो कराते दोका प्रशिक्षार्थीहरूले खेल प्रस्तुत गरेका थिए ।

■ टोरोन्टो तेस्रो नेपाली टोपी ईभेन्ट सम्पन्न

टोरोन्टो नेपाली साहित्य समाजको आयोजनामा तेस्रो नेपाली टोपी ईभेन्ट गत शनिवार ५ अप्रेलका दिन ब्राह्मणको नेपालीद्वारा संचालित दालचिनी रेस्टरेन्टमा सम्पन्न भयो । नेपालीपनको आभास दिन सगरमाथाको प्रतीक नेपाली टोपी अनिवार्य पहिरिएर उपस्थिति जनाउनु पर्ने नेपाली टोपी ईभेन्टमा महिलाहरु साडी पहिरिएर उपस्थित्य हुँदै आएका छन् । गत वर्षदेखि शुरुभएको नेपाली टोपी ईभेन्टमा यसअधि क्यानाडाका लागि नेपाली राजदूत भोजराज घिमिरेको प्रमुख आतिथ्यकमा उनको विदाई भेटघाट सम्पन्न भएको थियो भने दोस्रो नेपाली टोपी ईभेन्टमा नेपालवाट आउनु भएका वरिष्ठ समालोचक वि.वि.वि., नेपाली शिक्षण समितिका प्राध्यापक डा. खरोन्द लुइटेलको सम्मान र अन्तर्किञ्चि कार्यक्रमका साथ सम्पन्न भएको थियो । यसपटक विशाल टोरोन्टोबाट २२ जना विभिन्न क्षेत्र तथा विभिन्न स्थानाबाट आवद्ध महानुभावहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

कार्यक्रमको थालनी नेपाली टोपी ईभेन्टका संयोजक डा. गोविन्दसिंह रावतले नेपाली टोपी ईभेन्टका वारेमा जानकारी गराउदै तेस्रो नेपाली टोपी ईभेन्टको औचित्यमाथि प्रकाश पार्नु भएको थियो । वहाँले आउदो अक्टुबर २७ तारिखका दिन विशाल टोरोन्टोमा हुन गईरहेको नगरपालिकाको चुनावमा नेपाली समुदायको भूमिका र टोरोन्टो नेपाली साहित्य समाजले प्रकाशन गर्न लागेको क्यानाडाको काव्यात्मक सुसेलीहरु प्रकाशनका वारेमा छलफल गर्ने बारे प्रस्ताव राख्नुभएको थिया भने गोपीकृष्ण काफ्लेले विशाल टोरोन्टोमा एउटा नेपाली पुस्तकालयको आवश्यकता र यसलाई कार्यान्वयन गर्नेबाटे प्रस्ताव राख्नुभएको थिया । नयाँ वर्षको पुर्वसन्ध्यामा आयोजित कार्यक्रममा नव वर्षको उपलक्ष्यमा संवेदन एकअर्कालाई शुभकामना दिई कार्यक्रम शुभारम्भ भएको थियो । कार्यक्रममा यसै सन्दर्भमा विशेष क्षलफल भएको थियो । यसपटक शहरका मेयरको उम्बेदवारी दिएका नेताहरुसँग नेपाली समुदायको पहिचान गर्ने गराउने बारे भेटघाटको चुनावरण बनाउनु पर्नेमा सकेको संकेत चाहिएको छ । कार्यक्रममा क्यानाडाका एकमात्र नेपाली वकिल अतुल सुवेदीले अक्टुबर २७ मा सम्पन्न हुने सभासद सदस्य तथा मेयरको चुनावमा मेयरका उम्बेदवारहरुसँग संवाद गराउने कार्यक्रमका लागि पहल गरिदिने कार्यमा सहयोग गर्ने भन्नु भएको थियो । यसपटकको चुनावमा विशाल टोरोन्टो अन्तर्गत पर्ने टोरोन्टो, मिसिसांगा, ब्राह्मण, मार्खम आदि शहरहरुमा बसोबास गर्दै आएका क्यानाडाको नागरिकता लिईसकेका नेपाली मतदाताहरुको भूमिका महत्वपूर्ण रहने

बारेको आभाष उम्बेदवारहरूलाई दिनु पर्ने र यसका लागि सम्भाव्य जितको नजिक रहेका दुई उम्बेदवारहरूलाई बेरदा बेरलै बोलाएर नेपाली समुदायसँग अन्तर्रकिया कार्यक्रम राख्नु पर्ने विचारसँग सबैको सहमति भएकोले अब यसपटकको चुनावमा कम से कम टोरोन्टो, मिसिसांगा र ब्राह्मण्टनमा बसोबास गर्ने र क्यानाडाको नागरिकता लिई सकेका नेपालीहरूको फेहरिस्त बनाएर त्यसैका आधारमा मेयरका उम्बेदवारसँग नेपाली समुदायको अस्तित्व यस विशाल टोरोन्टोमा मात्र नभएर क्यानाडाभरी छारिएर रहेको आभाष दिलाउनु पर्ने र यसको पहल तीनैतरयाट हुनु पर्नेमा सबैको सहमति भएको थियो ।

क्यानाडाबाट पहिलोपटक सामुहिक काव्य संग्रह प्रकाशित हुन गईरहेकोले यसमा सबैको सहयोगको आवश्यकता पर्ने भएकोले आआफ्नो क्षेत्रबाट सहयोग गर्न तथा विजापनका लागि पहल गरीदिन अनुरोध गरिएको थियो । संग्रहका लागि ४० भन्दाबडी कविका ६० भन्दाबडी कविता, गीत, मुक्तक आदि संकलन भईसकेको र अन्य सहभागी भएमा खबर संप्रेषण गर्न अनुरोध गरिएको थियो । त्यस्तै विशाल टोरोन्टोमा एउटा नेपाली पुस्तकालयको आवश्यकता प्रारम्भदेखि नै महसुस गर्दै आएको र यसका लागि टोरोन्टो पब्लिक लाइब्रेरीसँगको सहकार्यमा प्रारम्भमा वेलेस्टी टोरोन्टो पब्लिक लाइब्रेरीमा केही पुस्तकहरू राख्ने व्यवस्था समेत भएको वारे अवगत गराइएपछि नेपालीहरूका लागि एउटा वेलै पुस्तकालयको अवधारणालाई अगाडि ल्याइएको थियो । यसका लागि हेरिटेज नेपाल नामक संस्थाले मन्दिरको अवधारणालाई अगाडि बढाएकोमा यस्तै नेपालीहरूको जमघट हुने ठाउँमा पुस्तकालयको व्यवस्था गर्न सकिनेबारे सबैले आआफ्नो धारणा राखेका थिए ।

कार्यक्रममा दुण्डीराज पाण्डे, गिरी बुढाथोकी, अनुप न्योपाने, गोपीकृष्ण कापले, खेसराज, राजन श्रेष्ठ, डा. हरी गुरुङ, अतुल सुवेदी, डि.आर. खनाल, किस्मत भण्डारी, मुक्ती गौतम, केदार वस्नेत र उत्तम मकाजुले आआफ्नो विचार राख्नु भएको थियो । यसपटकको कार्यक्रममा अञ्जनी भट्टराई, अनुप न्योपाने, अतुल सुवेदी, दुण्डीराज पाण्डे, गोपीकृष्ण कापले, डा. गोविन्द रावत, डा. गिरी बुढाथोकी, हरी गुरुङ, डा. किस्मत भण्डारी, मुक्ती गौतम, सन्त राजभण्डारी, उत्तम मकाजु, तु श्रीमती शान्ती मकाजु, केदार वस्नेतलसी सापकोटा, डि.आर. खनाल, सि.ए.म. उप्रेतीको सहभागिता रहेको थियो । यसपटकको तेस्रो नेपाली टोपी ईमेन्टको व्यवस्थापन सन्त राजभण्डारीले गर्नु भएको थियो ।

बृटिश कोलम्बियामा ल्यूब्विन्ट्रू को साधारण सभा र नयाँ वर्ष कार्यक्रम

बृटिश कोलम्बियामा अवास्थित नेपाली समुदायका लागि कार्यरत नेपाल क्यानेडियन सोसाइटी अफ बृटिश कोलम्बिया (NCSBC) ले गत अप्रैल ५ का दिन आफ्नो १५ औं वार्षिक साधारण सभा सम्पन्न गरेको छ । अनिल प्रधानको स्वागत मन्त्रव्यबाट शुरू भएको साधारण सभामा संस्थाका अध्यक्ष खेम दाहालले गतवर्षको कार्यविवरण प्रस्तुत गर्नु भएको थियो भने सुरेश भट्टले संस्थाले शुरुगरेको नयाँ लेखा पक्कियाका वारेमा जानकारी गराउदै यस कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनु हुने संस्थाका माननीय सदस्यहरू राज सिर्देल, रोशन के.सी. र सुमन वस्नेतलाई धन्यवाद दिनु भएको थियो । त्यस्तै हीमा श्रेष्ठले संस्थाका सदस्यहरूकाबारेमा जानकारी गराउदै संस्थाले संचालन गर्दै आएको सफल कार्यक्रमका वारेमा जानकारी गराउनु भएको थियो । यसपटक ९ल्क्कुब्बिन्ट्रू ले मार्च ३ देखि २५ सम्म

पहिलोपटक समुदायका सदस्यहरूबाट संस्थाका बारेमा आफ्नो राय र सोचका बारेमा घरघरमा गएर सम्पन्न गरेको कार्यक्रमका बारेमा रत्न श्रेष्ठले जानकारी गराउनु भएको थियो ।

९लक्ष्मीनाथ० ले २०१२ देखि एउटा नेपाल कल्चरल सेन्टर परियोजनाका लागि तदर्थ समिति बनाएर आर्थिक संकलनका लागि विभिन्न कार्यक्रमहरु संचालन गर्दै आएको छ । मध्य आचार्यको संयोजकत्वमा गठित समितिले ढौसीभैलोबाट चार हजार डलर संकलन गरी सकेको छ । तर संयोजक आचार्यको राजिनामापर्याप्ति निश्चिक रहदै आएको समितिमा नयाँ ऊजा थने बारे पनि १५ औं वार्षिक साधारणले नियन्य गरेको छ । सबैको सहभागिता र सहयोगमा (NCSBC) ले शुरु गरेको नेपाली सांस्कृतिक केन्द्रको निर्माणमा सबै आपानो क्षेत्रबाट क्रियशित रहने जानवारी सभाले दिएको छ ।

सधार्है यसपटक पनि गत ११ अप्रैलका दिन (NCSBC) ले विभिन्न मनोरञ्जन कार्यक्रमका बीच नेपाली नयाँ वर्ष २०७९ को शुभकामना साँझ कार्यक्रम सम्पन्न गरेको थियो ।

भ्यानकुवरमा एकल सांझ तथा अन्य साहित्यिक गतिविधि

भ्यानकुवर विसि को इतिहासमा, इञ्जिनीअर तथा साहित्यिक मानकाजीको पहलकदमीमा साहित्यिक गतिविधि क्रमशः बढ्दै गएकोछ । गत १ फेब्रुवरी २०१४मा पहिलो एकल सांझ कार्यक्रम -उहाकै निवाशमा आयोजना गरिएको थियो 'मानकाजी -एकल सांझ'को नामबाट थाली गरिएको उक्त कार्यक्रम तीन घण्टासम्म चलेको थियो जसमा १० जना जितको सहभागिता रहेको थियो । उक्त एकल सांझ कार्यक्रममा: निजकै प्रकाशित, अप्रकाशित कृतिहरूबाट कविता, सुकृत, , अन्य फुटकर रचनाहरु एकल तथा सामुहिक वाचनका साथै कही पुराना तथा नयाँ गीतहरु पनि गाइएको थियो सहभागिहरूको सचिले गर्दा यो एकल सांझ कार्यक्रम पालै पालो अझ परिमार्जित तरिकाले निरन्तरता दिइने क्रममा दोश्रो कार्यक्रम गत फेब्रुवरी १५ का दिन शिला सैन्-एकल सांझ र त्यसपछि तेस्रो एकल सांझ हालसालै मार्च १५ का दिन बीना श्रेष्ठ- एकल सांझ कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको थियो । पछिल्ला कार्यक्रमहरूको अन्त्यमा, सहभागीको सचिले गर्दा अन्ताक्षेरी पनि समावेश हुन थालेको छ । प्रत्येक महिना गरिने योजना भएको यो एकल सांझ' कार्यक्रम, आगामी २ महिनाहरु त्रिमूँश: अप्रिल र मे महिनाको लागि सानुकृद्धि शाक्य र कवि सुव्रत श्रेष्ठद्वारा अग्रिम बुकिङ्ग भइसकेको छ । स्मरणीय रहोस मानकाजीको सक्रियातामा उहाकै निवाशमा अन्य समसामयिक साम्झना कार्यक्रमहरु पनि आयोजना गरिदै आएकाछन । जसमध्ये नभेम्बर ३०, २०१३ मा गोयक स्व. फतेमान राजभण्डारी र साहित्यिक श्री जगदीश थिमिरेको तथा २८ डिसेम्बर २०१३ मा स्वर सम्प्राट स्व. नारायण गोपाल र वातावरणवीद श्री हुतराम वैद्यप्रति समर्पित थिए । त्यसौ, युगकवि सिद्धिचरण श्रेष्ठज्ञमा समर्पित कही सम्झना कार्यक्रमहरु सम्पन्न गरिएका थिए भने कही साहित्यिक कार्यक्रमहरु विभिन्न अवसरमा बनभोज गरी मनाउदै आएका समाचारहरु प्राप्त भएको छ ।

क्यालगरीमा गोलीबाट पाँचजनाको हत्या

अमेरिमाको विद्यालय र क्याम्पसमा गोली चलेका घटनाहरूको अनुसरण क्यानाडाका युवाहरूले पनि गर्न थालेको छ । बुधवार ब्राह्मणनको एउटा विद्यालयमा चक्कु प्रहारबाट विद्यार्थीहरु घायते भएको समाचार भद्रार्थी गत मंगलबार १५ अप्रैलका दिन क्यालगरी विश्वविद्यालयका ढ्यावाहरूमध्ये अन्याधुन गोली चलाएको समाचार आएको छ । यी विद्यार्थीहरु रमाइलो गर्नका लागि एउटा समारोह मनाउन भेला भएका थिए । एउटा घरमा रमाइलो मनाइहेको बेला अचानक गोली चलन थाल्यो । अनि एकपछि अर्को गर्दै विद्यार्थीहरु ढल्न थाले । गोलीको आवाजसँगै चिच्चाउने कराउने आवाज पनि आउन थालेपछि प्रहरीलाई खबर गरियो । प्रहरी घटना स्थलमा पुग्दा त्यहाँ मानिसहरूको भागदौड मच्चिएको थियो । प्रहरीले अरुले लिएको जानकारीका आधारमा भाग्दै गरेको अवस्थामा गोली चलाउने विद्यार्थी मेट दि ग्रोडलाई समातेर हिरासतमा राखेको छ । गोली चलाउने विद्यार्थी क्यालगरीको प्रहरी विभागमा कार्यरत प्रहरी ईन्सपेक्टर डग दि ग्रोडका छोरा रहेको प्रमाणित भएको छ । उनले अन्याधुन चलाएको गोलीबाट चारजना पुरुष र एकजना महिलाको घटना स्थलमै देहान्त भएको छ । गोली चलाउने कारण भने अहिलेसम्म खुल्न सकेको छन् ।

क्यानाडाको रेभेन्यु एजेन्सीबाट ९०० सिन कार्ड नम्बर हराएको

यही अप्रैलको अन्त्यसम्ममा २०१३ को वार्षिक करपत्र भर्ने कार्यमा व्यस्त रहेको क्यानाडा रेभेन्यु एजेन्सी ले अचानक चार दिनसम्म आफ्नो सम्पूर्ण कम्प्युटर प्रक्रिया बन्द गराई दिएको थियो । विशेष गरेर हर्टब्लिड नामक भाईसरको प्रभाव सबै सरकारी कम्प्युटर प्रणालीमा परेपछि क्यानाडा रेभेन्यु एजेन्सीले कम्प्युटर सेवा बन्द गरेको थियो ।

चार दिनपछि सर्वसाधारणका लागि करपत्र भर्न खुला गरेपछि क्यानाडा रेभेन्यु एजेन्सीले आफ्नो कम्प्युटरबाट ९०० जना क्यानेडियनवासीको सोसियल सिकुरिटी नम्बर - सिनकार्ड (राष्ट्रिय परिचय पत्र नम्बर) हराएको बारे जानकारी गराएको छ । यसरी हराईएका सिनकार्डबाट निजको वैक व्यालेन्स र आर्थिक कारोबार गर्न सकिने भएकोले क्यानाडा रेभेन्यु एजेन्सीले सिनकार्ड नम्बर हराएका व्यक्तीहरूलाई लिखित जानकारी पठाएको छ र यस्तो भएकोमा खेद प्रकट गर्दै निश्चिक कोडित प्रोटोक्सन सेवा उपलब्ध गराउन भएको छ । क्रेडिट प्रोटोक्सनवाट कथमकथाचित वैकमा भएको जम्मा पुऱ्जी कसैबाट हिनामिना भएमा वैकले त्यसको सटटा भर्ना गरीदैन्छ ।

अमेरिकी महिलाद्वारा आफ्ना ६जना नवजात शिशुको हत्या

अमेरिकी महिलाद्वारा आफ्ना ६जना नवजात शिशुको हत्या गरेको प्रमाणित भएपछि प्रहरीद्वारा गिरफ्तार गरिएको छ । ३६ वर्षीय मेगान हन्टसमेन नाम गरेकी महिलाले १९९६ देखि २००६ सम्म दस वर्षको अन्तरालमा आफ्नो शिशुलाई जन्मनासाथ सास रोकेर मर्ने गरेको र त्यसपछि शिशुको लासलाई कपडामा बेरेर प्लास्टिकको वैगमा राखेर फल्ने ठाँउमा फाल्ने गरेको बयान आफैले दिएको छिन् । आफुले भुडी बोकेको बारे कसैलाई पनि जानकारी नगराउने र चिकित्सकका पनि नजाने येगानको श्रीमानलाई समेत उनले भुडी बोकेको बारे थाहा हुँदैन थियो । अनि घरमै बच्चा जन्माएर मार्ने गरेको बयान उनले अदालत सामु दिएपछि नरपिपासु आमाको रहस्य खुलेको थियो । १९९६ देखि २००६ सम्मको समयावधिमा उनी सातपटक सुकेरी भएकी थिईन र ६ वटा शिशुको हत्या गरे पनि सातौं शिशुलाई भने मार्न सकिनन् । उनले भुडी बोकेको बारे उनका २० वर्षीय छोरीबाट लिएर छरछिमेकले समेत थाहा पाउदैन थिए । श्रीमान र तीनजना

छोरीसहित एउटै घरमा वस्दै आएकी मेगानलाई गत आईतवार हिरासतमा राखेर अनुसन्धान शुरु गरेको छ । उनले आफ्ना शिशुहरुलाई जन्मनासाथ मार्नु पर्ने कारणबाटे अभ थाहा भएको छैन ।

■ अलगाववादीको विरोधमा क्युबेकमा भोट खस्यो

क्यानाडाको क्युबेक प्रान्तलाई फान्स्ली भाषीहरुको प्रान्त भनिन्छ । शुरुदेखि नै क्युबेकका आफुलाई राष्ट्रवादी मान्ने समूहले यस प्रान्तलाई क्यानाडावाटै छुट्याउन खोज्दै आएका छन् । यहाँको सत्ताधारी दल प्रार्टी क्युबेकको तर्फबाट प्रान्तीय प्रमुख बनेकी पोलिन मारोईसले आफु सत्तामा आउनासाथ १८ महिनाअघि क्युबेकलाई स्वतन्त्र राष्ट्र बनाउन सबैलाई आवहान गरेकी थिईन । तर गत महिना भएको चुनावमा पार्टी क्युबेकको नरामरी हार भएको छ । चुनावपछि पार्टी क्युबेकले सत्ताबाट मात्र जानु परेन जनआधिकारबाट पनि वाच्चित हुनु पर्यो । चुनावको परिणाम लगतै प्रिमियर पोलिन मारोईसले राजिनामा दिईन । पार्टी क्युबेकले क्युबेक प्रान्तलाई फन्स्ली भाषीहरुको मात्र प्रान्त भनेर परिभाषित गर्दै त्यहाँबाट अंग्रेजी भाषालाई हटाउनु पर्ने माँग राख्दै आएकी थिईन । यसबाट विशेष गरेर इमिग्रान्टहरुलाई धैरैनै प्रभाव पर्दै गएको थियो । अहिलेको जितलाई पोलिन मारोईसले लिबरल दलले अन्तारियो प्रान्तबाट मतदाताहरु बढाएर साजिस गरेको समेत आरोप लगाउदै आएकी छिन् ।

२५ वर्षको लामो इतिहास बोकेको पार्टी क्युबेकलाई अहिलेको हारले अलगाववादी नितिमा नै परिवर्तन गर्नु पर्ने प्रश्न चिन्ह खडा गरी दिएको छ । १२५ वटा सांसद सदस्यहरु रहेको क्युबेकको संसदमा गत ७ अप्रैलमा भएको चुनावमा त्यहाँका जनताले लिबरल दललाई ३० वटा क्षेत्रबाट जिताएर बहुमत दिलाई दिएको छ भने निवृत्तमान सत्ताधारी दल पार्टी क्युबेकले ३० वटा क्षेत्रमा मात्र जित सफल भएको थियो । यसपटकको चुनावले क्युबेकको इतिहासलाई नै फेरी दिएको छ । अब त्यहाँ लिबरल दलले चाडैनै फिलिपे कौलार्डको नेतृत्वमा नयाँ सरकार गठन गर्ने भएको छ ।

■ लिबरल दलका नेता टुडोले आफु प्रधानमन्त्री बनेपछि फेयर इलेक्सन एक्ट रद्द गरी दिने

लिबरल दलका नेता जस्टिन टुडोले आफु प्रधानमन्त्री बनेको खण्डमा प्रस्तावित फेयर इलेक्सन एक्टलाई खारिज गरी दिने बताएका छन् । उनका अनुसार यो प्रस्तावित बिल क्यानाडा र आमनागरिकहरुका लागि राख्न हैन । लिबरल दलको कार्यालयमा भएको एउटा बैठकमा यसबाटे जानकारी गराउदै नेता टुडोले आउदो २०१५ मा हुने चुनावमा धैरैनै क्यानेडियनहरुले आफ्नो मत खसाल्न पाउने छैनन् । यो बिल पास भएको खण्डमा लगभग एक लाख मतदाताहरुले चुनावमा मत खसाल्न पाउने छैनन भन्नेबाटे चुनाव आयुक्त मार्क मेयर्ड समेत जानकारी गराएका छन् ।

प्रस्तावित फेयर इलेक्सन एक्ट लागु भयो भने मत खसाल्न जादा मतदाताले आफुसँगै एकजना गारन्टर लिएर जानु पर्ने हुन्छ । यो गारन्टर विशेष गरेर ठेगाना परिवर्तन भईहने र अस्थाई वसोबास गर्ने क्यानेडियन नागरिकहरुका लागि लागु गरिने भएको छ । यसबाट विशेष गरेर विद्यार्थीहरु, वृद्ध नागरिकहरु, अपाङ्ग नागरिकहरुलाई मत खसाल्न उनीहरुलाई चिनेको भनेर ग्यारेन्टी बसीदिने मान्य नपाउन सक्छ र यसबाट लाखौं क्यानेडियनहरु मत खसालबाट वाच्चित हुन सक्छन् । तसर्थ यो बिललाई लागु गर्न हुदैन भनेर लिबरल दलले प्रारम्भदेखि नै विरोध गर्दै आएको छ ।

■ भारतीय भूलकी नेपाली नायिका गीतांजलि थापालाई भरातीय नैशनल फिल्म अवार्ड्स

सिक्किममा मूल घर भएकी भारतीय मोडेल तथा अभिनेत्री गीतांजली थापालाई भारत सरकारद्वारा चलचित्रका लागि राष्ट्रिय स्तरमा प्रदान गरिने यस वर्षको भारतको सर्वोच्च पुरस्कार नैशनल फिल्म अवार्ड नेपाली नायिकालाई प्रदान गरिने घोषणा भएको छ । २००६ मा सिक्किममा निर्माण गरिएको मिथ चलचित्रबाट अभिनय यात्रा शुरु गरेकी गीतांजलीलाई यस वर्षको सर्वोच्च नायिकाको नेशनल फिल्म अवार्ड लियस डाइसमा उत्कृष्ट अभिनयका लागि प्रदान गरिने भएको छ । २००७ मा मेघा मिस नर्थइण्ट जित सफल गीतांजलीले अहिलेसम्म मिथ (२००६), आई.डी (२०१२), मनसुन सुटआउट (२०१३), देट डे आफ्टर एम्ही डे (२०१३), लियर्स डाइस (२०१३), हवाईट लाईस (२०१४) निर्माणघिन रहेको छ । यस वर्ष नैशनल फिल्म अवार्ड पाउने उत्कृष्ट चलचित्रमा शहीद, अभिनेतामा राजकुमार राव, सहअभिनेतामा सोरभ सुक्ला रहेका छन् ।

■ कृषिप्रधान देशमा कृषि विशेषज्ञको अभाव

देशको अस्थिर राजनैतिक अवस्था तथा शान्ती सुरक्षाको अभावले गर्दा युवा जनशक्तीहरु पलायन हुने क्रम बढ्दै गर्इरहेको छ । यसको परिणाम भर्खर नेपाल राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान परिषद् (नार्क)ले निकालेको विज्ञापन अनुसार आवेदननै नपरेपछि खुल्न आएको छ । कतै जागिर पाउन मरिहत्ते गर्नुपरेका छ, भने कतै पटकपटक दरखास्त आह्वान गर्दा पनि जनशक्ति पाइएका छैनन् । मुलुकमा जागिर नपाएर

डिग्री पास गरेकाले श्रेणीबिहीन पद (पियन) मा अन्तर्वार्ता दिइरहेका बेला कतै भने वरिष्ठ पदमा समेत दक्ष जनशक्ति नहुँदा दरबन्दी खारेज भएको छ । कृषि अनुसन्धानको काम गर्दै आएको नेपाल राष्ट्रिय कृषि अनुसन्धान परिषद् (नार्क)ले खुलाएको विभिन्न विभागीय पदमा मागअनुरूप आवेदन नपर्दा दरबन्दीहरु नै खारेज भएका हुन् । कृषि क्षेत्रमा काम गर्न दक्ष जनशक्तिको अभाव हुँदा नार्कका विभिन्न मुख्य पदमा दरबन्दी रिक्त भई खारेज भएको छ ।

नार्कले नयाँ भर्ना खुलाए पनि मागअनुरूप आवेदन नपर्दा दरबन्दी नै खारेज भएका हुन् । मुलुक कृषिप्रधान देश भए पनि कृषि क्षेत्रमा अध्ययन गर्ने जनशक्ति कम हुँदा बर्सेनि खुलाइने दरबन्दी त्यसै खाली हुने गरेका छन् । नार्कले वरिष्ठ प्रशासकीय अधिकृत वसन्तकुमार पाण्डे माटो विज्ञान, प्लान्ट प्याथोलोजी, पशु विज्ञान र भेटेनरीमा नयाँ आवेदन खुलाए पनि आवेदन नपर्दा दरबन्दी नै खारेज भएको जानकारी दिए । राजधानी दैनिकबाट

▶ विश्व नारी साहित्य सम्मेलन जेठमा हुने

त्रिमूर्ति निकेतनबाट गठित 'विश्व नारी नेपाली साहित्य सम्मेलन' आगामी जेठ १५-१७ गते काठमाडौंमा हुने भएको छ । सम्मेलनमा नेपालका १४ अञ्चल र नेपालबाहिरका २० राष्ट्रका नारी सष्टाले कार्यपत्रमार्फत सहभागिता जनाउने छन् । सम्मेलनमा अफ्रिका, अमेरिका, अस्ट्रेलिया, इजरायल, ओमान, दक्षिण कोरिया, क्यानडा, चीन, जर्मनी, जापान, नर्वे, पोर्चुगल, फ्रान्स, बहराइन, बेलायत, भारत, भियतनाम, म्यान्मा र स्विट्जरल्यान्डमा बस्ने नेपाली रहने छन् ।

सम्मेलनकै अवसरमा डा वानिरा गिरीलाई पाँच लाख राशिको पुरस्कारसहित 'नेपाली साहित्यका विश्व नारी रत्न' को औपचारिक उपाधि प्रदान गरिने निकेतनका सदस्यसचिव नरेन्द्रराज प्रसाईले जानकारी दिए ।

सम्मेलनमा सन्दूया पहाडी र सुनीता कार्की संयोजक र सहसंयोजक रहेको केन्द्रीय स्वागत समिति गठन गरिएको छ । सम्मेलनका अवसरमा १४ पुस्तक प्रकाशन गरिने छन् । सोअनुसार सन्दूया पहाडी र रजनी ढकालको सम्पादनमा 'विश्व नारी नेपाली कविता', इन्दिरा शाह र उषा हमालको सम्पादनमा 'विश्व नारी नेपाली कथा', उषा शेरचन र गीता कार्कीको सम्पादनमा 'विश्व नारी नेपाली निबन्ध, बाबा बस्नेत र ललिता दोषीको सम्पादनमा 'विश्व नारी नेपाली नाटक' र प्रा डा उषा ठाकुर तथा लीला लुइँटेलको सम्पादनमा 'विश्व नारी नेपाली समालोचना' प्रकाशन हुनेछन् । साथै नरेन्द्रराज र इन्दिरा प्रसाईको सम्पादनमा 'कवितामा वानीरा', 'वानीरा गिरीको कृतिस्तम्भ', 'विश्व नारी नेपाली साहित्यको रेखाङ्कन' र 'चौथ अञ्चलमा नारी साहित्य' नामक कृति पनि सम्मेलनका अवसरमा प्रकाशन हुने जनाइएको छ ।

त्यस्तै रजनी ढकाल, गीता त्रिपाठी र जानु अधिकारीद्वारा लिखित 'विश्व नारी नेपाली साहित्यःपरम्परा र प्रवृत्ति', प्रा डा गार्ग शर्माद्वारा लिखित 'विश्व नारी नेपाली साहित्य विवेचना', नेपालबाहिरका विश्व नारी नेपाली संस्करण आगामी अगस्त ९ मा न्युयोर्कको क्वीन्स थियटरमा हुने घोषणा गर्दछौं । यसैबीच भूपालमानसिंह कार्की प्रजापरिषदले सम्मेलनका लागि पाँच लाख प्रदान गरेको बताइएको छ ।

▶ मिस नेपाल अमेरिका २०१४ का लागि आवेदन खुला

इभेन्ट प्लानेट इन्ट अमेरिकाले सन् २०११ देखि इप्लानेट प्राली नेपालको सहकार्यमा हरेक वर्ष मिस नेपाल अमेरिका गर्दै आएको सर्विदितै छ । यसवर्ष मिस नेपाल अमेरिकाको चौथो संस्करण आगामी अगस्त ९ मा न्युयोर्कको क्वीन्स थियटरमा हुने घोषणा गर्दछौं । साथै प्रतियोगिताका लागि आवेदन खुला गरिएको पनि सहर्ष जानकारी गराउँछौं । प्रतियोगितामा सहभागी हुन चाहने १८ देखि २९

वर्षसम्मका युवतीहरूले १० जूनसम्म आवेदन दिनसक्नेछन् । मिस नेपाल अमेरिकाको आधिकारिक वेभसाइट मिस नेपाल युएस डटकममार्फत इच्छुकहरूले आवेदन दिन सक्नेछन् । विजेतालाई ५ हजार अमेरिकी डलरको छात्रबृत्ति प्रदान गरिने छ । त्यसैगरी फस्ट रनर अप र सेकेण्ड रनर अपले पनि क्रमशः ३ र २ हजार डलरको छात्रबृत्ति प्राप्त गर्नेछन् । विजेताले साथमा अन्य उपहारहरु पनि प्राप्त गर्नेछन् । अमेरिकामा रहेका मात्र नभई क्यानडामा रहेका नेपाली युवतीले पनि प्रतियोगितामा सहभागिता जनाउनसक्नेछन् ।

युवा शशक्तिकरण र नेपालको प्रवद्धन भन्ने मुल नाराका साथ हूने मिस नेपाल अमेरिका पारदर्शी तरिकाले गरिनेछ । प्रतियोगितामा निर्णायकको निर्णय नै अन्तिम निर्णय हूनेछ भने निर्णायकको निर्णय लाई पारदर्शिता अपनाउनका लागि लाइसेन्स प्राप्त सीपीए राखिने छ । यसवर्ष हूने मिस नेपाल अमेरिका प्रतियोगितामा सहभागीहरूले मिस नेपाल न्युयोर्क, मिस नेपाल क्यालिफोर्निया, मिस नेपाल टेक्सास जस्ता टाइटलहरु पनि जित्न सक्नेछन् । साथै विगतका वर्षहरूमा जस्तै मिस ट्र्यालेन्ट, मिस पपुलर लगायतका टाइटलहरु यस पटक पनि राखिएको छ ।

मिस नेपाल अमेरिका पहिलोपल्ट सन् २०११ मा अमेरिकाको न्युयोर्कमा सम्पन्न भएको थियो । पहिलो मिस नेपाल अमेरिका सुजिता बस्नेत हून् । त्यसपछि मिस नेपाल अमेरिकाको दोश्रो संस्करण सन् २०१२ मा वासिंटन डिसीमा सम्पन्न भएको थियो । सन् २०१२ मा आस्था श्रेष्ठ मिस नेपाल अमेरिका भइन् । गत वर्ष न्युयोर्कमा सम्पन्न मिस नेपाल अमेरिकामा बार्टिका राईले ताज पहिरिन सफल भइन् । प्रतियोगितामा विगतका वर्षमा सीएनएन टेलिभिजनकी पूर्व प्रस्तोता किरण क्षेत्री, हलितडका फिल्मोग्राफी र साउड एडिटर जेम्स सिञ्चिक, नेपाली कुटनीतिक नियोगका उच्च पदस्थ अधिकारीहरु, मिस अमेरिका, मिस न्युयोर्क लगायत उपस्थीत भइसकेका छन् । यसवर्ष हूने मिस नेपाल अमेरिकालाई सफल पार्न विगतमा वर्षहरूमा जस्तै अमेरिकामा रहेका सबै क्षेत्र, तह र तप्काका नेपालीको साथ, सहयोग र समर्थन मिल्नेछ भन्नेमा हामी आशावादी रहेका छौं ।

बुद्धको लागि १० लाख हस्ताक्षर संकलन

गत बर्ष अप्रिल १४ का दिन संचारकर्मी रवि लामिछानेले बिश्वते नेपाल चिन्ने छ भन्दै अभियानको घोषणा गर्दै बुद्ध नेपालमा जन्मेका भन्ने बिषयमा केन्द्रित रही सबै भन्दा लामो टेलिभिजन (दूरदर्शन) अन्तरवार्ता लिई बिश्व किर्तिमान गरि बिश्व गिनीज पुस्तकमा नाम लेखाएकै दिन बुद्ध नेपालमा जन्मेका हुन् भनि १० लाख हस्ताक्षर संकलन गरिने छ भनि घोषणा गरिएको रवि लामिछानेको विश्व किर्तिमानले एक बर्ष नपुग्दै पूर्णता पाएको छ । १० लाख हस्ताक्षर संकलन भै सकेकोले राष्ट्र संघका महा सचिब बान्की मुनलाई जानकारी गराउने पत्राचारको प्रक्रिया सुरु भै सकेको र न्यु योर्क अवस्थित राष्ट्र संघमा संकलित १० लाख हस्ताक्षर बुझाउने भएकोले अमेरिका भरि रहेका सम्पूर्ण संघ तथा संस्था तथा नेपाली समुदायलाई उक्त दिनमा सहभागी हुन् सबैलाई आग्रह गरिएको छ । राष्ट्र संघमा उक्त हस्ताक्षर बुझाए पछि न्युयोर्क राष्ट्र संघ मार्फत महा सचिब बान्की मुनलाई बुद्धको पावन जन्म स्थान लुम्बिनीमा बोलाउने कार्यक्रम समेत रहेकोले सोहि अनुसार निमन्त्रणा गरिने रवि लामिछानेले बताए । मिति र कार्यक्रमको खाका तैयार भै रहेकोले नेपाली समुदायका सम्पूर्ण सदश्यहरूलाई राष्ट्रिय नेपाली पोसाक, आ-आफ्ना जातजाति र संस्कृति झल्काउने प्रकारका पहिरनका साथ न्यु योर्क राष्ट्र संघ भवनमा सक्रिय सहभागी हुन् आग्रह गर्दै छिटो भन्दा छिटो सूचना गरिने जानकारी लामिछानेले दिए ।

विश्व किर्तिमानी संचारकर्मी लामिछानेले एक बर्ष समय राखिएको भएता पनि उक्त समय भित्र नै १० लाख हस्ताक्षर संकलन गर्न सकिएकोमा हर्ष व्यक्त गर्दै अझ बिधुतिय संजाल मार्फत हस्ताक्षर संकलन समाप्त नभएकोले उक्त अभियान जारि रहने छ भन्दै क्यालिफोर्नियाका समाज सेवी तथा एडमायर नेपालका सल्लाहकार प्रेम गुरागाईको नेतृत्वमा उक्त अभियानको दर्ता प्रक्रिया पनि सुरु गरिने भएको छ । बुद्ध नेपालमा जन्मेका हुन् भन्ने अभियान एडमायर नेपालको पहलमा गरिएको हो भने उक्त अभियानका आयोजकहरूमा न्युज २४ टेलिभिजन, वेलकम ईवेन्ट व्यवस्थापन, एडमायर नेपालका उपाधक्ष्य रवि लामिछाने तथा सल्लाहकार प्रेम गुरागाई रहेका छन् । १० लाख हस्ताक्षर अभियानमा सहयोग पुर्यउने सबैलाई विश्व किर्तिमानी लामिछानेले धन्यवाद दिएका छन् ।

नपाएको ग्रिनकार्ड नायिका गौरी मल्लले कसरी त्यागिन ?

अहिले नेपालका थुप्रै कलाकारहरु अमेरिकामा भैटिन्छन् । जसले जसरी कुरा गरेपनि उनीहरुको अमेरिका वसाई यहाँको गिन कार्डमा देखिएको मोह नै मानिन्छ । उनीहरु मात्र होइन सपनाको देश मानेर अमेरिका छिर्ने जो कोहीका लागि पहिलो सपना गीन कार्ड नै मानिन्छ ।

तर अरु व्यक्तिहरु भन्दा कलाकारहरुको कुराले समाजमा बढि चर्चा पाउछ जुन स्वाभाविक पनि हो । गत हप्ता नायिका गौरी मल्ल नेपाल फर्किङ्गन् । उनी अध्यक्ष रहेको कलाकारहरुको एउटा संस्थाले उनलाई विदाई गरेछ । त्यहाँ पश्थित पत्रकारहरुले त्यो समाचारलाई आफु कार्यरत सन्चार माध्यमबाट वाहिर ल्याए । समाचारमा ४ वर्षको वसाइपछि नेपाल फर्किएकी नायिका गौरी मल्ल विरामी आमालाई भेट्न गएको खबर थियो । यो सत्य कुरासँगै अर्को झुट खबर पनि लेखिएको रहेछ, जसमा नायिका गौरीले अमेरिकाको गिन कार्ड त्यागेर नेपाल फर्किएको कुरा । जुन समाचारले नेपालमा रहेका केहि सन्चार माध्यममा पनि ठाउ पाएको थियो । यो कुरालाई लिएर केही नेपालीहरुले असन्तुष्टि जनाए । पछि सत्य कुरा बुझदा उनले अमेरिकाको गिन कार्ड पाएको रहिन्छिन् । ग्रिनकार्डको सुविधाबाट वनिचित कलाकार गौरी संजोगले

आमा विरामी हुनु उनको नेपाल फर्किनुको परिश्यथि बन्यो जसलाई यहाँका पत्रकारहरुले तोडमोड गरेर सावजानिक गरे । केहि समय बरिष्ठ कलाकार राजाराम पौडेलको विषयलाई लिएर गलत सन्देश दिइएको थियो, जसमा उनले अमेरिकाको ग्रिनकार्ड सुविधा लिन नसकदा पनि त्यागेकै कुरा लेखियो । व्यक्तिगत रूपमा म उनीहरुको कलाकारितामा प्रभावित व्यक्ति हु र श्रदा गर्ने मान्छे पनि । कुनै वेला गौरी मल्ल र नायक रमेश उप्रतीले वितेको एनए सम्मेलनमा प्रस्तुत गरेको नृत्यलाई सयौ पटक हेरेर मजा लिएको छ । तर पत्रकारिताको विद्यार्थीको नाताले गलत समाचार संप्रिष्ठि हुदा र ती समाचारमा सम्बन्धित व्यक्तिहरुले खण्डन नगरेर वस्नुलाई ध्यान नदिरहन सकिन्न । स्वयं यसमा मेरालागि सम्मानित दुवै कलाकारहरु चुकिरहेका छन्, जसले उनीहरुले पनि पत्रकार र पत्रकारिता दुरुपयोग गरेको बुझिन्छ । सुचनालाई तोडमोड गरेर समाचार लेख्नु पीत पत्रकारिता हो भन्ने पनि जान नभएका हामा पत्रकारहरुले गर्ने पत्रकारिताबाट समाजले गलत समाचार पायो । नीजि ठानेर उनीहरुका कुरालाई नउठाएको भए र वाहिरै ल्याउनुछ भने सत्य तथ्य खबर वाहिर त्याइदिएको भए ठिकै हुन्थ्यो । तर नभएको कुरालाई समाचार वनाएर लेख्नुले समाजमा भ्रमको सूचना गयो । दिल शोभाको विषयमा तथ्य विनाको समाचार सम्प्रेषण गरेले फैलाएको सनसनी रोकिन नपाउदै अमेरिकामा गौरी मल्लको यो समाचारले पत्रकारिताको मर्म विपरित र पत्रकारहरुको पेशालाई कमजोर वनाउने काम गर्यो । पत्रकार र राज्यको चौथो अंग मानिएको पत्रकारितामा विश्वास भन्दा अविश्वास बढाउने कुरा कसले रोक्ने ? पत्रकारिता र समाजको सम्बन्ध कसरी सुमधुर गर्ने भन्ने विषयमा अमेरिकाका पत्रकारहरुको संगठनले समुदायका विभिन्न व्यक्तिहरुसँग वहस प्रारम्भ गरेको छ । तर सोही छलफलको वरिपरिबाट गरिने पत्रकारिताले समाजमा सत्य कुराको ठाउमा झुट कुरा प्रस्तुत गर्नु कति जिम्मेवारपूर्ण कार्य हो ? अझ स्वयं पत्रकारहरुको प्रतिनिधित्व गर्ने नेजामा संलग्न भएका पत्रकार र उनीहरुले सन्चालन गर्ने सन्चार माध्यमबाट भएका यस प्रकारका घटनाबाट पत्रकारितामा विश्वास गर्ने हामा पाठक स्रोता, दर्शकहरुले के आशा गर्ने? समाजको पहरेदारको भूमिका निर्वाह गर्ने पत्रकारहरुबाट समाजमा गलत सन्देश दिने काम कसले रोक्ने ? यी विषयहरु जहाँ वसेर पत्रकारिता गरेपनि नेपाली पत्रकारिताका चूनौतीहरु वन्दै गएका छन् । यसै विषयमा अमेरिकाको भ्रमणमा रहेका वरिष्ठ पत्रकार सोम नाथ धिमिरे भन्छन् पत्रकारिता गर्दा जिम्मेवार वनेर मात्र होइन जवाफदेहिताको हिसावले काम गर्नुपर्छ । चार दशकदेखि पत्रकारिता पेशामा संलग्न धिमेरेका अनुसार सुचना प्रविधिको विकासले हिजोभन्दा आज पत्रकारिता संवेदनसिल वन्दै गएको छ । सहि र झुट छिटै पत्ता लाग्छ जसका कारणले पनि पत्रकारिता र पत्रकारहरु बढि सचेत वन्नुपर्छ । नेजाका सल्लाहकार कृष्ण शर्मा पत्रकारिता गर्दा सहि सूचना जानकारी नदिदा आफैलाई घाटा लाग्छ भन्छन् किनकी गलत सूचनाको जोखिम प्रवासमा वसेका पत्रकारहरुले थेग्न नसक्ने हुन्छ । यसबाट पनि भन्न के सकिन्छ भने पत्रकारिता र पत्रकारहरुको जिवन कति लामो छोटो वनाउने पत्रकारहरु स्वयं आफैले बुझनु जरुरी देखिन्छ ।

लेख, रचना र विचार

मन्त्र विषेषको असर

बवीता बर्नेत, घटना र विचार सांस्कृतिकबाट सामाजिक

हालै सम्पन्न उद्योग वाणिज्य महासङ्घको निर्वाचनमा देखिएको एउटा तथ्यले सम्बन्धित क्षेत्रमा मात्र नभएर थाहा पाउनेहरूबीच सबैमा आश्चर्यजनक प्रश्न खडा गरिदिएको छ कि हामी कता जाँदै छौं ? मुलुक कता जाँदै छ ? हामा सोचहरू के हुँदै छन् ? र कसरी यस्तो भयो या किन यस्तो हुँदै छ ? उद्योग-व्यवसायमा संलग्न व्यक्तिहरू भनेका यो मुलुकका सचेत मात्र होइन प्रभाव पार्न सक्ने स्थानमा रहेका व्यक्तिहरू पनि भएका कारणले यसप्रकारको प्रश्नले ठाँ लिएको हो । निर्वाचनपछि मतगणनाका क्रममा १५ जना मतदाताले दुवै प्यानलका नेवार-नेवार मात्र छानेर भोट हालेको पाइएको थियो । यसपटको निर्वाचनमा प्रदीपजंग पाण्डे र भाष्करराज राजकीर्णिकार दुई फरक प्यानलका अध्यक्षका आ-आफ्नै उम्मेदवारहरू अन्य विभिन्न पदमा प्रतिस्पर्धामा उत्रिएका थिए । यसप्रकारका उम्मेदवारीहरूमा प्रायः आ-आफ्नै प्यानललाई एकमुष्ट रूपमा भोट हाल्ने चलन छ । कसै-कसैले भने व्यक्तिगत सम्बन्धका आधारमा अन्य प्यानलसमर्थकका पनि मत प्राप्त गर्छन्, तर आमरूपमा प्यानललाई नै जिताउन अनेक कसरत हुने गर्छन् । यद्यपि परिणाम भने मिश्रित रूपमै आउने गरेको छ । उद्योग वाणिज्य मात्र नभएर अन्य व्यावसायिक सङ्गठनहरूमा पनि यसप्रकारको अभ्यास हुने गरेको छ । नेपाल पत्रकार महासङ्घदेखि नेपाल बार एसोसिएसनसम्ममा प्यानलका उम्मेदवारी र चलखेतले रामै काम गर्ने गरेका छन् । यसप्रकारका सङ्गठनमा धैर्यजसो देखिनेचाहिँ राजनीतिक भागबन्डा र झुकाव नै हो, तर यसपटक उद्योग वाणिज्य महासङ्घमा स्पष्ट रूपमा देखिएको यो जातीय झुकावले माथिका प्रश्नहरू गर्न या त्यसप्रकारका प्रश्नमा सोच्न बाध्य बनाएको छ । दुई फरक-फरक प्यानलबाट विभिन्न पदमा उठेका नेवार-नेवारलाई छानेर मत दिनुको अर्थ जोसुकैले जितोस् या जोसुकै आओस्, तर नेवार समुदायबाटे आओस् भन्ने हो । यसप्रकारको साम्प्रदायिक भावना यसअधिका निर्वाचनमा यसरी प्रस्त रूपमा नदेखिएको सम्बद्ध अधिकारीहरूको अनुभव छ । कतिपय अवस्थामा जातीय भावना नहुने होइन, तर यसप्रकारले छानी-छानीचाहिँ कमै हुने गरेको अनुभवीहरू बताउँछन् । यसप्रकारको भावनामा वृद्धि हुनुले मुलुकका प्रति संवेदनशील जो-कोहीलाई दुःखी बनाएको छ ।

केही दिनयता हरिवंश आचार्यको 'नेताज्यू अई एम सरी, कुन देशको जालमा परी रोप्यौ बिउ जाति-पाती' भन्ने गीत निकै चर्चित छ । सबै जातजातिको साझा फूलबारीको रूपमा रहेको नेपाललाई यसबीचमा जातीय र क्षेत्रीय साम्प्रदायिकताबाट छिन्नभिन्न पार्ने कोसिसहरू निकै भए, तर ती सफल भने हुन सकेका छैनन् । वास्तविकता त के हो भने क्षणिक लोकप्रियता र निहित स्वार्थ पूर्तिका लागि साम्प्रदायिक भावना फैलाउन चाहने र खोज्नेहरू अन्ततः बहिष्कारमा पर्ने गरेका छन् । पटकपटक टुक्रायाउन खोज्दा पनि एकताको भावना अहिलेसम्म जीवित रहनु नेपाली मानसिकताको सबैभन्दा सुन्दर पक्ष हो । हामीकहाँ जस्तै भएका स-साना प्रयासले ठूलो रूप लिँदै जाँदा कतिपय मुलुकले कहालीलागदा घटनाको सामना गर्नुपरेको थियोऽच । जातीय विषवृक्ष फैलिएका कतिपय अफिकी मुलुकहरूमा हामीकहाँ भएका कतिपय घटनाङ्गें बिस्तारै-बिस्तारै साम्प्रदायिक भावना बढ्दै गएको थियो । फरक यति हो कि त्यहाँ यसप्रकारका घटनामा संलग्न हुनेलाई सम्मान गर्दै गइयो, हामीकहाँ घृणा गर्दै अगाडि बढियो । हिजो जनमानसमा राम्रो छाप र प्रभाव पार्न सकेकाहरू पनि साम्प्रदायिक भावना राखेका या फैलाउने कोसिस गरेका कारण आज सर्वसाधारणको बेमतलब (बाल मतलब ?) को सूचीमा परेका छन् । यसको एउटा उदाहरण कुनै बेलाका चर्चित विश्लेषकः-लेखक सीके लाललाई लिन सकिन्छ । नेपाली मिडियामा कुनै बेला उहाँको हाई-हाई थियो, मीठो बोल्ने र सही विश्लेषण गर्ने बोक्षिक व्यक्तित्वका रूपमा उहाँलाई लिइन्थ्यो । उहाँबिनाका प्यानल छलफलहरू कमै हुन्थे, तर समयक्रममा अहिले मानिस सकेसम्म उहाँलाई सुन्न र पढ्न चाहैनन् । कतिपय कार्यक्रमहरूमा प्यानलिस्टका रूपमा उहाँको नाम देखैरै सहभागी नहुनेहरूको सङ्ग्रह्या बढ्दै गएको छ । आयोजकहरूले पनि पहिलाङ्गें महत्व दिन छोडेका छन् । राजसंस्थालाई आवश्यकभन्दा बढी गाली गर्नुजेत चुपचाप बस्नेहरू मुलुककै अस्तित्वमा धावा बोल्न थालेपछि भने जागरुक हुन थालेका छन् । पछिल्लो चरणमा नेपाली भाषामै लेख लेखेर नेपाली भाषालाई गाली गरेपछि सीके लालको उचाइ थप घटेको छ । जसले आफ्नो देश र राष्ट्रियताका प्रतीक भाषा, संस्कृति, झन्डाजस्ता कुराहरूप्रति घृणा फैलाउने काम गर्छ उसले आफू ओझेलमा पर्न थप ठूलो कसरत गरिरहनुपर्दैन । गोरेबहादुर खपाङ्गी, मल्ल के, सुन्दरलगायतका व्यक्तित्व यसका उदाहरण हुन् । मध्यसताई नेपालबाट अलग गर्ने विष वृक्षारोपण गर्नमा अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्ने महन्त ठाकरलाई जनताले नेपाली राजनीतिको दश्यबाटे ओझेलमा पारिदिए । यसप्रकारका उदाहरण नेपालको राजनीतिमा बढ्दै गएको छ । जातीय राज्यको कुरा नगरेका भए माओवादीको यति ठूलो पराजय शायद हुने थिएन ।

विविधताबीच एकता नेपालको पहिचान हो । विगतमा र अहिले पनि श्रोताको बाँडफाँड र अन्य कुरामा विभेदहरू भएका छन् । लैड्जिक, जातीय र क्षेत्रीय विभेदबारे आवाज उठाउँदै उक्त खाडल पुर्न अधि बढ्नेहरू सर्थै अगाडि छन् र सो खाडल बढाउन मद्दत पुग्ने काम गर्नेहरू आफैं खाडलमा पर्ने गरेका छन् । कतिपयलाई त्यसप्रकारको खाडल पुर्नुभन्दा गहिरो बनाउनुमा फाइदा छ र आफनो फाइदाका लागि ती जे पनि बोल्छन् र जे पनि गर्न तयार हुन्छन् । तर, अन्ततः सम्मान भने राष्ट्रियता र एकताका पक्षाधरहरूकै हुने गरेको छ । अहिलेका चर्चित मन्त्री लालबाबु पण्डितले सामान्य प्रशासनमा मधेसी समुदायलाई मात्र खोजी-खोजी रामो गर्न थालेका भए यो इज्जत पाउँदैनये, उनले राष्ट्रिय बारेमा सोचेका कारण सम्मान पाएका हुन् । प्रोफेसर लालबाबु साहदेखि मन्त्री लालबाबु पण्डितसम्मले पाएको सम्मान राष्ट्रिय भावनाकै कारणले हो । हामी नेपालीका फरक-फरक संस्कृति छन्, धर्म र परम्पराहरू छन्, जब मुलुकको कुरा आउँछ सबै एक भएको देखन चाहनेहरूकै सङ्ख्या कता हो कता धैरै छ न कि एक-अकर्मा फुट भएको । मन्द विष जतातै फैलिएको छ । उद्योग वाणिज्य सङ्घको घटना मुलुकमा फैलिए गएको मन्दविषकै असर हो । यसलाई निमिट्यान्न पार्न नसके पनि जरा गाइन नदिनु सबैको कर्तव्य हो ।

यस्तो रहयो ७० सालमा पुस्तकको बजार

कविता विधाका सशक्त तीन प्रतिभाहरूलाई पुस्तकाकार रूपमा उभ्याउँदै अनि गैरआख्यान-आत्मकथाका हकमा अथाह बजारको सम्भावना देखाउँदै ०७० सालले बिदा मागेको छ । साहित्यका अन्य विधामा भने ‘शून्य साल अफाप हुन्छ’ भन्ने लोकोक्ति सिद्ध भएको छ । यसै वर्ष साहित्य विधाले जगदिश घिमिरे, कृष्णप्रसाद पराजुली, राममणि रिसाल आदिलाई पनि गुमाएको छ ।

०७० मा एनसेल साहित्यिक महोत्सव, तीनवटा पुस्तक मेलाबाहेक उल्लेख्य साहित्यिक क्रियाकलाप केही भएनन् । बरु अनुसन्धानका नाममा आफ्ना आरेपासेहरूलाई पैसा बाँड्ने र बिनाकाम भन्ता खानेहरूका रूपमा आलोचित हुँदै आएका प्रजा प्रतिष्ठानका ‘दलीय’ पदाधिकारीहरू पदावधि सकिएर बिदा भए । उता सयाँ साहित्यकारको स्वामित्व भएको पुरानो प्रकाशन संस्था साझा प्रकाशन बैथिति मौलाएर सर्थैका लागि बन्द हुने स्थितिमा पुगेको छ । साझाकी अद्यक्ष तथा महाप्रवन्धक ममता झामाथि अछितयारले भ्रष्टाचारको आरोपमा मुद्दा दायर गरेको छ ।

के-के आए नयाँ ?

विगत वर्षमा सातामा सरदर सात वटा पुस्तक प्रकाशित हुने गरेकोमा यस वर्ष बढेर सरदर संख्या दश पुग्यो । घोष्ट राइटिङ, ‘वी रिड’, पाटन बुक्स, प्राइम बुक्स जस्ता नयाँ प्रकाशन गृहहरू आए । तर आक्रमक बजार रणनीति पुराना-नयाँ कसैले ल्याउन सकेनन् । गोविन्द श्रेष्ठको अमेरिका पलायनसँगै पुरानो प्रकाशन गृह रत्न पुस्तक भण्डार ०७० मा पूरे सुस्तायो । बजार तताउनमा अग्रणी नेपालय प्रकाशन यसवर्ष लगभग सेलाएको प्रतीत भयो । उसले ०७० मा निकालेका कुमार नगरकोटीको कथासङ्ग्रह ‘फोसिल’, नवीन जिरेलको ‘भीषण दिनहरू’ र राधा पौडेलको ‘खलंगामा हमला’ बजारमा असफल सावित भए ।

बिक्रीका दृष्टिले यसवर्ष रेकर्ड बनाउने साहित्यिक कृति एउटै आएनन् । बरु गतवर्ष प्रकाशित हरिवंश आचार्यको ‘चिना हराएको मान्छे’ र बिनोद चौधरीको ‘आत्मकथा’ ०७० पनि बिक्रीमा सबैभन्दा अगाडि रहे । ०७० मा प्रकाशित भएमध्ये गैरसाहित्यिक कृति ‘प्रयोगशाला’ले मदन पुरस्कार प्राप्त राजन मुकारुडको उपन्यास ‘दमिनी भीर’लाई समेत उछिनेको चर्चा चल्यो । ‘प्रयोगशाला’को बिक्री ४० हजार नाघेको दाबी गरिएको छ ।

कविता विधाका लागि पनि ०७० उत्साहजनक रहयो । युवपुस्ताका चर्चित कविहरू रावत, नीरज भट्टराई र रमेश सायन आफना हस्तक्षेपकारी कृतिहरू क्रमशः ‘राजधानी मास्तिरको राजधानी’, ‘धुँवाको धागो’ र ‘भागेर भूगोलभरि’ लिएर यसै वर्ष देखा परे । अघिल्लो पुस्ताका कविमा मोमिलाको ‘भीमसेन थापाको सुसाइड नोट’, उपेन्द्र सुब्बाको ‘खोलाको गीत’, मनप्रसाद सुब्बाको ‘भुईफुट्टाका शब्दहरू’ ७० मा प्रकाशित अब्बलकोटिका कविताकृति मानिए । यीबाहेक अन्य केही कविहरूका कृति बजारमा आए पनि चर्चा बढुलेनन् ।

निबन्ध र आत्मकथा : सामान्य

निबन्ध विधाका लागि ०७० सामान्य रहयो । मञ्जुलको ‘कहिले आकाशमा, कहिले धर्तीमा’, शारदा शर्माको ‘समयको तस्बिर’, श्यामलको ‘रित्तो गाँउ’, रोशन शेरचनको ‘धोबीघाट एक्सप्रेस’, शेखर खरेलको ‘मैले नदेखेका हिप्पी’, श्रीष्म उप्रेतीको ‘हतार छ हतार छैन’, अनिल पौडेलको ‘अतीतको बिस्कुन’ आदि सार्वजनिक भए । मञ्जुल र शर्माका बाहेक अन्य कृतिको बजार रामै रहयो । केही साताअधि बजारमा आएका युवराज नयाँधरेको ‘हवाइट हाउसको घामपानी’, कृष्ण धरावासीको ‘कागजको मान्डे’बारे पाठक प्रतिक्रिया आउन बाँकी छ । आत्मपरक निबन्धविधामा संगीत आयामको ‘दासहरूको कुम्भमेला’ वर्षकै उत्कृष्ट ठहरिए पनि चर्चा र बजार उसको भागमा परेन । हास्यब्यङ्ग विधा ०७० मा निराशाजनक देखियो । मनोज गजुरेलको ‘जोकशास्त्र’ बाहेक उल्लेख गर्न लायक एउटै कृति आएनन् ।

आत्मकथा विधामा हृषीकेश शाहको ‘प्रारब्ध र पुरुषार्थ’ सबैभन्दा अग्रणी रहयो । शाहको कृतिलाई ०७० कै उत्कृष्ट मान्नेहरु पनि भेटिए । पूर्वराजदूत प्रा. लोकराज बारालको ‘रोमान्निचत जीवन’ पनि बिक्रीमा रामै रहयो । तर शान्ता चौधरीको आत्मकथा ‘कम्लरीदेखि सभासद्सम्म’ले बजार त तताएन नै, उनी संविधानसभा चुनाव हार्न थुप्रै कारणमध्ये एउटा कारण बन्यो । जापानमा आजीवन जेल सजाय पाएर पनि मुक्त भएका गोविन्द मैनालीको बेष्ट सेलर हुनुपर्ने कृति ‘परिबन्दका १५ वर्ष’ पनि सम्पादन हतारोका कारण असफल सावित भयो ।

महिला आख्यानकारले उछिने

गएको वर्ष उपन्यास विधामा महिला लेखकहरूले पुरुष लेखकहरूलाई गतिलो चुनौती दिए । वर्षको सुरुमै आएको इजरायल जान विवश नेपाली महिलाहरु बारेको उमा सुवेदीको उपन्यास ‘तोदा’ बिक्री र चर्चामा अग्रणी रहयो । नेत्रहीनहरूको प्रेम र यौनजीवनका बारेमा मनिषा गौचनट्वारा लिखित ‘हवाइट केन’ले पनि रामै बजार तियो । प्रगति राईको ‘लेखककी स्वास्नी’ले पनि अपेक्षित ब्यापार गर्यो । अमेरिका पुरेका नेपालीहरूको अन्तर्य समेटिएको नीलम कार्की निहारिकाको उपन्यास ‘अर्की आइमाई’ पनि पाठकबाट निकै रुचाइयो ।

तर स्थापित पुरुष आख्यानकारहरु डा. धृवचन्द्र गौतमको ‘एक पुनर्निर्मित प्रेमाख्यान’, नयनराज पाण्डेको ‘घामकिरी’ प्रदीप नेपालको ‘बार्बरिक’ र ‘चरैवेति चरैवेति’ आदि बिक्रीका दृष्टिले असफल भए । कृष्ण अविरलको ‘विषपुरुष’ले पनि आवरणका कारण चर्को आलोचना खेप्नु पर्यो । नाट्यकर्मी टंक चौलागाईको महत्वाकांक्षी उपन्यास ‘काठमाडौं गीत’ र नयाँ आख्यानकार सुरेश प्राञ्जलीको ‘तुइन’ले पनि प्रकाशकलाई निराश बनाए । कण्ठालीको परिवेशमा लेखिएको ‘तुइन’ मार खानुमा प्राविधिक असावधानी प्रमुख कारण देखियो । सात वर्षअधिदेखि एक लाख प्रति बिक्रीको लक्ष्यसहित भन्दै प्रचार गरिएको पुण्यप्रसाद प्रसाईको महत्वाकांक्षी उपन्यास ‘युद्धका डोबहरु’ले खासै बजार लिन सकेन ।

पत्रकारहरु अखण्ड भण्डारीको ‘मलाया एक्सप्रेस’ र रामकुमार एलनको ‘स्याउली सिम्फोनी’ले पनि पाठकलाई सन्तुष्ट बनाउन सकेनन् । यद्यपि बिक्रीमा ‘मलाया एक्सप्रेस’ अलि बढी दौडियो । पशु चिकित्सक भरत गौतमको ‘सिल्ली लभर’ र फिल्मी लेखक राज सरगमको उपन्यास ‘चिम्नी’ले पनि बजारमा उपस्थिति मात्र जनाए । नयाँ आख्यानकार विश्वबन्धु कार्कीको उपन्यास ‘मोना’बारे बजार प्रतिक्रिया आउन बाँकी छ ।

कथामा किशोर पहाडी ‘मुग्ध सिम्फोनी’, मिलन संगौला ‘च्याट गर्ल’, राजेन्द्र थापा ‘बदलेको कथा’ र कृष्ण धरावासी पुत्र दुर्गाविनय ‘राजमाया’ लिएर आए । सुबिन भट्टराईको ‘कथाकी पात्र’ले नयाँ कलेवर पायो । तर ०७० मा हस्तक्षेपकारी कथाकार एकजना पनि उदाएनन् । फाइनप्रिन्टका अजित बरालको सम्पादनमा निस्केको ‘फष्ट लभ’ले पनि अपेक्षित बजार लिन सकेन । लघुकथा विधा त झन् शून्यप्रायः रहयो । नाटक, समालोचना र द्वन्द्व साहित्यमा पनि उल्लेखनीय कृति आएनन् । पत्रकार दामोदर न्यौपानेको ‘एम्बुसमा ६ वर्ष’ औसत मात्र रहयो ।

बरु यसवर्ष सेल्फहेल्प विधामा निकै रामा पुस्तक आए । योगी डा. विकासानन्दको ‘जीवन के हो ?’, अनिल चित्रकारको ‘अधि बढौँ’, इटहरी निवासी पत्रकार राम खरेलको ‘रे’, सामाजिक अभियन्ता शरु जोशी श्रेष्ठको ‘एउटा सिन्को भाँची हेर्दा’, पत्रकार कमल ढकालको ‘गो अहेड’ यसै प्रकृतिका पठनीय पुस्तक हुन् । भर्खै बजारमा आएको कर्ण शाक्यको ‘म सकछु’को परिमार्जित अंग्रेजी संस्करण ‘अल द बेष्ट’ पनि स्तरीय छ ।

गैरसाहित्यिक विधामा ७० मा आएमध्ये डा. विश्वबन्धु शर्माको 'मानसिक स्वास्थ्यका विविध आयाम' र खेल-पत्रकार जगदीश्वर पाण्डेको 'क्रिकेटका सारथीहरु' अब्बल मानिए । ०७९ सालको मदन पुरस्कार विजेता हरिराम जोशीको 'प्रदीप .अभिनव संस्कृति शब्दकोष' भने गुणवत्ताका द्वितीय भइकन पनि चर्चा पाउन नसकेको कृति सावित भयो ।

०७९ निकै उज्यालौ

आगामी वर्ष भने पुस्तक बजारमा एकसे एक महत्वाकांक्षी पुस्तकहरु आउने देखिएको छ । त्यसमध्येमा पूर्वराजा जानेन्द्र शाहको आत्मकथा बहुप्रतिक्षित मानिएको छ । पत्रकार प्रेम बानियाँको घोस्ट राइटिङ्मा आउन लागेको उक्त कृतिको लेखन अनितम चरणमा पुगेको जानकारी आएको छ ।

आउन लागेका कृतिमा 'आमाको मुटु'का लेखक डा. रामेश कोइरालाको उपन्यास 'कोपिला आश्रम', नर्स-आख्यानकार कल्पना बान्तवाको उपन्यास 'कायाकल्प', सुबिन भट्टराईको 'समर लभ-२', कृष्ण अविरलको 'रक्तबीज' लगायत छन् । 'समर लभ-२' र 'रक्तबीज' सिक्वेल हुन् । 'कणराती ब्ल्जु'का लेखक बुद्धिसागर, मदन पुरस्कार बिजेता अमर न्यौपाने, 'उर्जनको घोडा'का युग पाठक, फेसबुक सेलिब्रेटी सिवानीसिं थारु तथा 'च्याट गर्ल'का कथाकार मिलन संगौला पनि आ-आफ्ना महत्वाकांक्षी उपन्यास ०७९ मै ल्याउने तयारीमा छन् । पत्रकार मोहन मैनाली र विश्व साइकल यात्री पुष्कर शाहको यात्रा संस्मरण पनि पाठकले रुचाउने अपेक्षा गरिएको छ ।

पत्रकारद्वय किशोर नेपाल र विजयकुमार, कांग्रेस नेता नेता रामहरि जोशी, बहुचर्चित चिकित्सक भगवान कोइराला, विवादप्रेमी कलाकार भुवन केसी, पाका आख्यानकार परशु प्रधान, पूर्वप्रधानमन्त्री मरिचमान सिंह, स्थापित लेखक खगेन्द्र संगौला, पूर्वप्रधानसेनापति रुक्माङ्गत कटवाल लगायतका आत्मकथा पनि ०७९ भित्र आउँदैछन् । घोस्ट राइटिङ प्रकाशनबाट आउन लागेका कतिपय आत्मकथाले बजार तताउने अपेक्षा गरिएको छ ।

कथा विधामा सुषमा मानन्दर, सरु पौखरेल, निरुपा प्रसून आदिले आगामी वर्ष बलियो उपस्थिति देखाउँदैछन् । अनुपम रोशी महत्वाकांक्षी उपन्यास 'कालो छायाँ' ल्याउँदैछिन् । नवोदित उपन्यासकार जानुका खतिवडा 'शून्य' उपन्यासमार्फत उदाउँदैछिन् । कांग्रेसकी युवा नेतृ उर्मिला थपलियाको उपन्यास पनि प्रकाशनमूख छ । गोबर्द्धन पूजाको कवितासंग्रह 'अनामनगरकी अङ्गिका' आगामी वर्ष आउँदैछ । रिपब्लिका मिडिया हाउसका सिङ्गारे राजु नेपाल पनि 'मञ्जरी' उपन्यासमार्फत लेखनमा उपस्थिति जनाउँदैछन् । मदन पुरस्कार विजेता झामक घिमिरेको डायरी 'समय बिम्ब' पनि आगामी वर्ष नै आउने तयारीमा छ ।

माथि उल्लेख भएबाहेक पनि थुप्रै कृति प्रकाशोनमूख छन् । लेखकहरुबीचको कृतिगत भिडन्त ०७९ सालमा घमासान हुने लक्षण देखिएको छ । तिनमा क-कसले बाजी मार्छन त्यो हेर्न भने प्रतीक्षा गर्ने पर्छ । (सौजन्य दैनिक समाचार)

जंगबहादुर राणाका बारेमा उनका खनाती तथा अभिनेता बी.एस. राणाबाट रोचक जानकारी

कुमुम भट्टराई

कोतपर्व स्वाभाविक

जंगबहादुर राणाले १९०३ सालमा कोतपर्व मच्चाए । मलाई लाग्छ, त्यो स्वाभाविक घटना थियो । त्योवेला त्यसको विकल्प थिएन । कोतपर्व गर्न जंगबहादुर बाध्य थिए । म जंगबहादुर भएको भए पनि कोतपर्व गर्थे । राजनीतिक माहोल नै कस्तो थियो भने उनले कोतपर्व गर्नेपछ्यो । देश बचाउनकै लागि उनले कोतपर्व गरेका हुन् । त्यसवेला राजा, रानी र राजकुमारको त्रिपक्षीय शक्ति संघर्ष थियो । जंगबहादुरका मामा भीमसेन थापाले आत्महत्या गरे । माथवरसिंह प्रधानमन्त्री भए । त्यसैताका दरबारको जग्गा कमाउने किसानको बाली तुषारोका कारण नष्ट भयो । मालपोत मिनाहा गर्न किसानले निवेदन दिँदा प्रधानमन्त्री माथवर सिंहले मालपोत मिनाहा गर्न नसकिने निर्णय गराए । जंगबहादुर पनि मन्त्रिपरिषद सदस्य । उनी किसानको मालपोत मिनाहा हुनुपर्ने पक्षमा खडा भए र मामा

अर्थात् प्रधानमन्त्री माथवरको निर्णयका विरोध गरे । मामा भाज्जाबीच झागडा चल्यो । राजा, राजकुमार र जंगबहादुरको राय मिल्यो । यसबाट चिढिएका माथवरसिंहले जंगबहादुरलाई मन्त्रिपरिषद्बाट हटाएर राजाको स्टाफ बनाए । पछि विविध बड्यन्त्र गरेर जंगबहादुरका भतिजा देवीबहादुरलाई कान्छी महारानीको चरित्रहत्याको भ्रम फैलाएर फाँसी दिइयो । यी त सामान्य कारण भए । जब दरबारभित्रको राजनीतिक माहोलले देशमा चरम संकट निर्मितने खतरा बढ्यो, अनि जंगबहादुरले भण्डारखाल र कोतपर्व गरेर शासन हातमा लिए ।

देशभक्त शासक

जंगबहादुर पूर्णरूपमा देशभक्त शासक थिए । उनले हरेक काम देशको उन्नतिका लागि गरे । त्यो युगमा नेपालका राणा खलकमा मात्र होइन, विश्वका हरेक शासन सत्तामा मारकाट, हत्या, बड्यन्त्र भयो । बेलायत, फ्रान्स, जर्मनी, रूसको इतिहास पढ्नुस् त । रक्तरञ्जित छ । नरसंहारको सिलसिला पाइन्छ । १८७० सालमा एसियाकै पहिलो प्रधानमन्त्रीका रूपमा जंगबहादुर बेलायतका भ्रमणमा गए । उनले बेलायतबाट नेपालमा पश्चिमा कला, भवनशैली र अंग्रेजी शिक्षा भित्र्याए । जंगबहादुरले थापाथलीस्थित आफै दरबारमा अंग्रेजी शिक्षक राखेर आफ्ना छोराहरूलाई अंग्रेजी पढाए । मैले अैथ्यनबाट के थाहा पाएँ भन्ने जंगबहादुरको उदय नभएको भए नेपालको अस्तित्व संकटमा पर्नेरहेछ । उनीअधिका प्रधानमन्त्री भीमसेन थापा र रणजंग पाण्डेभन्दा जंगबहादुर नै दूरदर्शी थिए । त्यसवेला भारतमा बेलायत र फ्रान्सको द्वन्द्व चलिरहेको थियो । भीमसेन थापा फ्रान्सको पक्षमा लागे । त्यही भएर उनले नेपाली सेनामा फ्रेन्च मार्का टोपी भित्र्याएका थिए । जंगबहादुरलाई भन्ने जित ब्रिटिसकै हुँदै छ भन्ने भेत्र थियो, शासनमा आउनासाथ उनी ब्रिटिसतिर लागे । लखनउ विद्रोह दबाउन नेपाली सेना पठाए । त्यसबापत भीमसेन थापाले गुमाएका बाँके, बर्दिया, कैलाली, कञ्चनपुरलगायत भू-भाग फिर्ता गराए । जंगबहादुरले जति देशका लागि अरु कसले गर्यो त खे ?

संघर्षशील व्यक्तित्व

जंगबहादुर राजसी ठाँटमा हुँकिएका भन्ने होइनन् । उनी १८ वर्षको हुँदा बुवा बालनरसिंह कुँवर जुम्लाको गर्भनर भएका थिए । जुम्लामै उनको सर्वस्व हरण भयो । त्यस घटनासँगै उनी सजग हुँदै गए । सजगतासँगै चतुर पनि भए । त्यसले उनलाई संघर्षशील बनायो । उनले कष्ट र दुःख सहे । त्यसले उनलाई साहसी पनि बनायो ।

गगन सिंहलाई मारेका होइनन्

जंगबहादुरबारे भ्रम पनि फैलाइयो । जंगबहादुरले गगन सिंह खवासलाई मारेका होइनन् । यो पनि भ्रम हो । जंगबहादुर र गगन सिंहले कंकेश्वरी भगवतीको मन्दिरमा गएर 'अबदेखि एकअर्काविरुद्ध गद्दारी गर्नेहैनौ' भनेर किरिया खाएका थिए । जंगबहादुर कट्टर हिन्दू थिए । त्यसवेला देवी भगवतीसामु खाएको किरियामा तलमाथि गर्नुहुँदैन भन्ने समाजमा कट्टर मान्यता थियो । देवी मातासामु कसम खाएका हिन्दू जंगबहादुरले गगनलाई कसरी मार्थ र ?

खोच्याउनुको कारण

जंगबहादुर सानैदेखि साहसी । ज्युँदै बाघ समात्थे भनेर हामीलाई बुवा र हजुरबुवाले सुनाउनुभएको थियो । कहाँसम्म भन्ने बाढी आएको बागमती नदीमा हामफाल्न सक्थे । अहिलेको जस्तो ढल बग्ने बागमती होइन है । धरहराको टुप्पोबाट पनि हामफाल्थे भनेर हल्ला भयो, त्यो चाहिँ खे क्या हो, क्या हो । हो, घोडामा उनको बढी सोख थियो रे । बम्बईबाट दर्जनौं अरबी घोडा ल्याएका थिए । जंगबहादुर खोच्याएर हिँडथे । त्यसको आफै करुण कथा छ । राजा सुरेन्द्रले उनलाई त्रिशूलीमा घोडा कुदाउन भन्थे । हुँदाहुँदा बाहवर्षे इनारमा हामफाल्नसमेत आदेश दिए । हामफाल्नु अघिल्लो दिन जंगबहादुरका बुवाले रातारात इनारमा लुकाएर कपासको पत्र ओछ्याएका थिए । त्यही कारण जंगबहादुरको ज्यान त बच्यो, तर उनको कुर्कुच्चाको हाड भाँचियो । खोच्याउनुको कारण त्यही थियो । यद्यपि, यी विविध कारण उनले कोतपर्व मच्चाएका भने होइनन् ।

जंगबहादुरको गुण इन्दिरा गान्धीमा

अहिले समकालीन नेताहरूको हैकमवादी शैलीलाई जंगबहादुरसँग तुलना गर्ने गरिन्छ । ‘जंगबहादुर भयो’ भनिन्छ । तर, मेरो विचारमा जंगबहादुरलाई आजका नेतासँग तुलना गर्न सकिन्न । गिरिजाप्रसाद कोइरालालाई कसैकसैले ‘जंगबहादुरजस्तो’ भनेको पनि मैले पत्रिकामा पढेको थिएँ । नकारात्मक कोणबाट त्यो सही होला, तर गिरिजाबाबुमा जंगबहादुरमा जति राष्ट्रवादी अडान भएको भए मुलुकको यस्तो बेथिति हुने थिएन । चतुर्याइँ, साहस र देशभक्ति । जंगबहादुरका यी तीन गुण उनीपछिका कुनै शासकमा मैले पाइन्नैँ । जंगबहादुरमा ‘स्टेटमेन्सिप’ थियो । जुन उनीपछिका कुनै नेतामा देखिएन । भारतमा जवाहरलाल नेहरुमा अलिअलि थियो । तर, उनी टिकेनन् । बरु जंगबहादुरको जस्तो स्टेटमेन्सिप, चातुर्य र साहस इन्दिरा गान्धीमा थियो ।

जंगबहादुरको रोग

‘सेतो बाघ’मा समेटिएका जंगबहादुर बूढा भइसकेका छन् । उनको आत्मविश्वास घटिसकेको छ । उनी महाराज हुँदाङ्गै अरूको आँखामा सीधा हेरेर कुरा गर्न सक्दैनन् । रणोद्धिप सिंहको हत्यापछि जंगबहादुर खलक शासन सत्ताबाट बाहिरिन्छ । ६७ वर्षको उमेरमा पत्थरघट्टातिर सिकार खेल्ने क्रममा जंगबहादुरको निधन हुन्छ । जंगबहादुरको निधन मुटुमा बढी बोसो जमेर भएको थियो । बेलायती चिकित्सकले उनको रोगबारे भनेका थिए— फ्याटी हार्ट ।

जंगबहादुर बन्न कठिन

जंगबहादुरका अन्तिम ३० दिनको कथालाई चलचित्र र बाँकी कथालाई टेलिचलचित्रमा उतारिए छ । मलाई यसपटक जंगबहादुरको डाइलग बोल्न पनि पाँच-सात टेक लाग्यो । थियटरमा धैरै काम गरियो । जंगबहादुरको अभिनय मेरा लागि सहज थिएन । मैले धैरै मिहिनेत गरेर यो भूमिका निर्वाह गरें । जंगबहादुरको अभियन गर्न सजिलो रहेन्छ । हालसम्मको अभिनयबाट निर्देशक सन्तुष्ट छन् । जंगबहादुरको अभिनय गर्नमात्र होइन, जंगबहादुर बन्न पनि बडो कठिन छ । जंगबहादुर इज जंगबहादुर ।

स्वस्थ्यकर र ताजा पिजाका लागि
सदैव तत्पर रहने
मामाज् पिजा
परम्परागत् परिकार
तपाईंको सेवामा समर्पित छ ।

घरमा नै डेलिभरी गर्न हामी एक फोनको दूरीमा छौं
स्वाद तपाईंको सेवा हाम्रो
सन्तुष्टीको ग्यारेन्टीका साथ
५०७ डेनफोर्थ स्ट्रीट, टोरोन्टो,
फोन - ४१६ ४६६ ६५००

Mamma's Pizza
Traditional Gourmet
416 466 6266
www.mammaspizza.ca